

- 1) INTRODUCCIÓ.**
- 2) CARACTERÍSTIQUES DE L'ALUMNAT.**
 - 2.1) CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ETAPA.**
 - 2.2) CARACTERÍSTIQUES ESPECÍFIQUES DE L'AULA.**
- 3) SITUACIONS D'APRENTATGE ADAPTADES A LES CARACTERÍSTIQUES DEL GRUP.**
- 4) OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA.**
- 5) SABERS.**
 - 5.1) SABERS BÀSICS.**
 - 5.2) SABERS ESPECÍFICS PER ÀREA.**
- 6) COMPETÈNCIES.**
 - 6.1) COMPETÈNCIES CLAU.**
 - 6.2) COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES PER ÀREA.**
- 7) AVALUACIÓ.**
 - 7.1) AVALUACIÓ GENERAL.**
 - 7.2) CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.**
- 8) SITUACIONS D'APRENTATGE.**
 - **DISTRIBUCIÓ DEL TEMPS**
 - **SITUACIONS D'APRENTATGE.**
 - **OBJECTIUS DIDÀCTICS.**
 - **SABERS ESPECÍFICS.**
 - **COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES.**
 - **CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.**
- 9) MESURES D'ATENCIÓ PER A LA RESPOSTA EDUCATIVA PER LA INCLUSIÓ.**
- 10) METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES.**
 - 10.1) METODOLOGIA GENERAL**
 - 10.2) METODOLOGIA ESPECÍFICA.**
 - 10.3) ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENTATGE.**
- 11) SELECCIÓ I ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS I MATERIALS.**

12) ORGANITZACIÓ DELS ESPAIS D'APRENENTATGE

13) UTILITZACIÓ DE LES TECNOLOGIES DE LA INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ.

14) FOMENT DE LA LECTURA.

15) INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ I MODELS DE REGISTRE.

1- INTRODUCCIÓ

Aquesta programació didàctica està basada en la Llei Orgànica 3/2020 (LOMLOE), de 29 de desembre, per la qual es modifica l'actual Llei Orgànica 2/2006 (LOE), de 3 de maig d'Educació. L'educació primària es regirà per allò disposat al Reial Decret 157/2022, de 1 de març, per la qual cosa s'estableix l'ordenació i les ensenyances mínimes de la Educació Primària.

L'elaboració de la programació didàctica d'aula suposa un procés de reflexió global sobre la realitat educativa i social de l'escola. Per aquesta raó s'elaborarà responnent a una sèrie de qüestions que aniran enfocant el seu contingut i ajustant-lo al context en el qual el centre escolar du a terme la seua tasca.

En l'etapa d'educació primària comença l'escolaritat obligatòria, la qual cosa propicia que hi pugue concorre l'alumnat que hi haja cursat educació infantil juntament amb d'altres que accedeixen a l'educació institucional per primera vegada. Això planteja problemàtiques diferents, que hauran de ser tractades convenientment fins a aconseguir un grup que funcione.

Mentre que els xiquets i les xiquetes amb experiència escolar anterior requereixen continuïtat i coherència en aquesta nova etapa, els de nou accés no tindran més remei que adaptar-se a un entorn diferent del de la llar, amb una disciplina que suposarà un reajustament intern important en el seu comportament habitual. Així mateix, des del principi, hauran de saber que l'objectiu principal de la seua assistència a l'escola no és cap altre que el d'aprendre, la qual cosa els pot crear tensions o obligarà al professorat a emprar estratègies metodològiques d'atenció personalitzada.

D'acord amb aquests paràmetres, l'educació primària a compleix la important missió de socialització i compensació, que es correspon amb l'inici de l'adquisició per part de l'alumnat de destreses instrumentals bàsiques (lectura, escriptura i càlcul) i la seua aplicació al medi i a la cultura, i amb el desenvolupament de la seua heteronomia, fins a arribar a l'autonomia personal, espacial i temporal, com també intel·lectual, social i moral.

Durant l'etapa, a poc a poc s'aniran refermant les destreses bàsiques mitjançant tècniques de treball que faciliten l'acostament a l'anàlisi de la realitat d'una manera més racional i objectiva. Les tasques adquiriran una complexitat creixent que es veurà facilitada per l'aprenentatge cooperatiu, tot iniciant-los en les primeres experiències autònomes. Tot aquest procés requereix una adequada atenció a la diversitat, d'acord amb les diferències individuals i dels diferents ritmes d'aprenentatge.

2 - CARACTERÍSTIQUES DE L'ALUMNAT

2.1 – CARACTERÍSTIQUES GENERALS DE L'ETAPA

Les peculiaritats més rellevants de l'alumnat d'aquesta etapa, les quals condicionaran de manera decisiva la intervenció docent a l'aula, són les següents:

Desenvolupament afectiu

- a) Estabilitzen el control emocional i assenten i milloren els sentiments.
- b) Inicien la seua independència respecte dels referents més significatius, de camí cap a l'autonomia.

Desenvolupament psicomotor

- a) Coneixement i domini de l'esquema corporal.
- b) Coneixement i domini de les conductes motrius de base.
- c) Coneixement i domini de les conductes neuromotrius.
- d) Coneixement i domini de les conductes perceptomotrius.
- e) Coneixement i domini de la psicomotricitat gruixuda i de la fina.

El domini de la psicomotricitat permetrà millorar substancialment la comprensió i l'expressió de diferents llenguatges, particularment de l'escrit.

Desenvolupament cognitiu

- a) Es troben en el mateix estadi evolutivomaduratiu de desenvolupament intel·lectual, encara que cada vegada necessiten menys manipular per a la formació de conceptes i la categorització d'aquests, on es nota major nivell.
- b) La intel·ligència és cada vegada més operativa i lògica.
- c) La realitat passa a ser més objectiva progressivament.
- d) Dominen la manipulació de símbols i signes de codis convencionals, la qual cosa afavorix la capacitat de representació i l'aprenentatge de la llengua escrita, la

numeració, la representació espacial i gràfica, i la lectura de la imatge.

- e) Passen de l'explicació per juxtaposició (organitzant i explicant la totalitat en fragments sense connexió coherent) a la lògica (per categories socialment elaborades i facilitades pels adults).
- f) Incrementen la capacitat d'introspecció, amb la qual cosa el pensament es cada vegada més causal i comença a ser més analític i deductiu.
- g) Experimenten un canvi qualitatiu en la manera d'organitzar la realitat.
- h) Manifesten major curiositat intel·lectual.
- i) Consoliden la noció de conservació.
- j) Observen canvis en situacions i fenòmens del món físic i poden descriure'ls, tot comparant-los i establint relacions de diferències i semblances.
- k) Refermen la diferència entre els fets i fenòmens físics i els psicològics.
- l) Exploren les característiques dels materials que empen.
- m) Empren, cada vegada millor, les estratègies del llenguatge, l'estudi, l'atenció i la memòria comprensiva.
- n) Milloren substancialment el seu coneixement, operant millor de manera progressiva.
- o) Desenvolupen la metacognició a través de l'autoregulació de la seua activitat.
- p) Incrementen la capacitat lingüística, consoliden la llengua materna i ofereixen la possibilitat d'ensenyar-los una segona llengua.

Desenvolupament de la personalitat

- a) Refermen la seua identitat i estableixen i milloren les característiques de l'anterior cicle: autoconcepte, autoestima, eficàcia i l'estima de la resta.
- b) Regulen el caràcter.
- c) Mantenen la latència sexual.
- d) Desenvolupen una gran capacitat d'esforç i entusiasme.

Augmenten les seues possibilitats, i refermen i milloren el seu autoconcepte, autoestima, eficàcia i caràcter.

Desenvolupament social

- a) S'interessen per la cooperació i la participació.
- b) Desenvolupen la capacitat per acceptar el punt de vista de la resta (reducció de l'egocentrisme).
- c) Descobreixen interessos comuns, es relacionen encara més amb la resta, respecten les normes i prenen decisions conjuntes.

- d) Adquireixen gradualment més autonomia.
- e) S'integren progressivament en altres ambients socials fora de l'àmbit familiar.
- f) El grup d'iguals comença a ser molt important per a ells.

A partir d'interessos comuns, intensifiquen les relacions amb la resta i estableixen llaços profunds d'amistat.

2.2 – CARACTERÍSTIQUES ESPECÍFIQUES DE L'AULA

La classe de quart de primària està formada només per 19 alumnes/as, dels quals 11 són xiquetes i 12 xiquets. És un grup on hi ha molta diversitat cultural i també hi ha una diferència molt marcada entre els xiquets que tenen un programa d'atenció personalitzat i els que segueixen el ritme normal de la classe.

És una classe que generalment es mostra motivada i participativa, on la majoria presenta inquietuds. S'ha de millorar la cohesió grupal, ja que de vegades surten discrepàncies entre ells/es i hem de resoldre conflictes tant a nivell cultural, afectiu o actitudinal.

Quant al procés d'ensenyament-aprenentatge, la major dificultat és els diferents nivells curriculars que es troben en l'aula. Això fa que s'aprofiten els suports i les especialitats de PT/AL per a fer les adaptacions pertinents en aquests xiquets i xiquetes.

3 – SITUACIONS D'APRENTATGE ADAPTADES A LES CARACTERÍSTIQUES DEL GRUP.

Una Situació d'Aprenentatge consisteix en un conjunt de tasques i activitats interrelacionades i orientades al fet que l'alumnat aconsegueixi uns certs propòsits educatius en un lapse de temps i en un context específics.

Es tracta d'una metodologia de contextualització de l'aprenentatge a través de la qual l'alumnat pot construir les seves pròpies habilitats i sabers realitzant una sèrie d'accions educatives relacionades amb problemes o realitats del món actual, situacions de la vida quotidiana i inquietuds de l'alumnat.

Les Situacions d'aprenentatge afavoreixen el desenvolupament integral de les Competències Clau recollides en el Perfil de Sortida de l'Educació Bàsica des de dues perspectives o àmbits:

- Afavoreixen la transversalitat en afavorir el treball de les competències des d'un marc interdisciplinar que integra i, alhora, va més enllà de les diferents àrees o matèries i les seves competències específiques.
- Possibiliten la contextualització i l'aplicació del treball d'aprenentatge realitzat en les diferents àrees o matèries ajudant l'alumnat a construir els seus propis sabers i competències.

La Situació d'Aprenentatge és una eina bàsica que facilita un dels objectius i eixos bàsics d'aquest nou currículum: convertir l'alumna o l'alumne en el protagonista del seu aprenentatge i afavorir que, partint dels seus centres d'interès, siguin ells mateixos els qui construeixin el seu propi coneixement.

Es pretén amb això proporcionar a l'alumnat la possibilitat de connectar els seus aprenentatges i aplicar-los en contextos pròxims a la seva vida, afavorint el seu compromís amb el propi aprenentatge. Per això, les Situacions d'Aprenentatge han de partir d'unes finalitats clarament establertes que integrin diversos Sabers Bàsics de diferents àrees o matèries.

No obstant això, més enllà de la integració d'aquests sabers, ha de prioritzar la diversificació de formes d'interacció amb la realitat i formes d'aprenentatge a través de:

- L'aplicació de diferents tipus i dinàmiques d'agrupament (individual, en parelles, en grup, en gran grup) prioritzant el treball cooperatiu i l'ajuda mútua entre iguals.
- L'ús de diverses metodologies durant la realització de les activitats i tasques de la Situació (treball cooperatiu, per projectes o reptes, aprenentatge basat en el pensament, classe invertida...).

Les Situacions d'Aprenentatge són, per tant, un element que s'alinea amb els principis del DUA per a procurar que l'alumnat desenvolupi la seva capacitat per a aprendre a aprendre i pugui adquirir l'habilitat per a realitzar aprenentatges en situacions reals amb una certa autonomia al llarg de la seva vida.

4 - OBJECTIUS GENERALS DE L'ETAPA

Els Objectius Generals de l'Educació Primària són els següents:

- a) Conèixer i apreciar els valors i les normes de convivència, aprendre a obrar d'acord amb elles de manera empàtica, preparar-se per a l'exercici actiu de la ciutadania i respectar els drets humans, així com el pluralisme propi d'una societat democràtica.
- b) Desenvolupar hàbits de treball individual i d'equip, d'esforç i de responsabilitat en l'estudi, així com actituds de confiança en si mateix, sentit crític, iniciativa personal, curiositat, interès i creativitat en l'aprenentatge, i esperit emprenedor.
- c) Adquirir habilitats per a la resolució pacífica de conflictes i la prevenció de la violència, que els permeten desenvolupar-se amb autonomia en l'àmbit escolar i familiar, així com desenvolupar actituds de respecte mutu en els grups socials amb els quals es relacionen.
- d) Conèixer, comprendre i respectar les diferents cultures i les diferències entre les persones des d'una perspectiva crítica, la igualtat de drets i oportunitats d'homes i dones i la no discriminació de persones per motius gènere, cultura, ideologia, d'ètnia, orientació o identitat sexual, religió, diversitat funcional o altres condicions.
- e) Conèixer i utilitzar de manera adequada i efectiva, oralment i per escrit les llengües oficials: el valencià, com a llengua pròpia i oficial, i el castellà, com a llengua cooficial, i desenvolupar hàbits de lectura individual i en contextos de diàleg, debat i intercanvi d'experiències.
- f) Adquirir en llengua estrangera, la competència comunicativa bàsica que els permeta comprendre i expressar missatges senzills en situacions quotidianes.
- g) Desenvolupar actituds positives envers la riquesa multilingüe i multicultural present en la societat, on conviuen, el valencià i el castellà, a més d'altres llengües familiars.
- h) Desenvolupar les competències matemàtiques bàsiques i iniciar-se en la resolució de problemes que requereixen la realització d'operacions elementals de càlcul, coneixements geomètrics i estimacions, així com ser capaces d'aplicar-los a les situacions de la seua vida quotidiana.
- i) Conèixer els aspectes fonamentals de les Ciències de la Naturalesa, les Ciències Socials, la Geografia, la Història i la Cultura, a través de l'assignatura de Coneixement del Medi Natural, Social i Cultural o en desenvolupament de projectes interdisciplinaris.
- j) Desenvolupar les competències tecnològiques bàsiques i iniciar-se en la seua utilització, per a l'aprenentatge, desenvolupant un esperit crític davant el seu funcionament i els missatges que reben i elaboren.
- k) Utilitzar diferents representacions i expressions artístiques i iniciar-se en la construcció de propostes visuals i audiovisuals, desenvolupant la sensibilitat estètica i potenciant la creació artística.

- l) Valorar la higiene i la salut, acceptar el propi cos i el dels altres, respectar les diferències i utilitzar l'educació física, l'esport i l'alimentació com a mitjans per a afavorir el desenvolupament personal i social.
- m) Desenvolupar actituds de respecte i cura envers tots els animals, parant atenció especial al desenvolupament de maneres de comportaments empàtics i correctes amb els animals de companyia.
- n) Desenvolupar les seues capacitats afectives en tots els àmbits de la personalitat i en les seues relacions amb altres persones, així com una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol tipus i als estereotips sexistes.
- o) Desenvolupar hàbits quotidians de mobilitat activa autònoma saludable, fomentant l'educació viària i actituds de respecte que incidisquen en la prevenció dels accidents de trànsit .
- p) Desenvolupar hàbits de consum responsable en el context de l'educació per a la sostenibilitat i la protecció del medi ambient, en el camí cap a la transició ecològica.
- q) Promoure actituds de respecte entre tots els membres de la comunitat educativa, així com la cooperació entre iguals.

5 - SABERS

5.1 – SABERS BÀSICS

Sabers bàsics són els coneixements, destreses i actituds que constitueixen els continguts propis d'una matèria i l'aprenentatge de la qual és necessari per a l'adquisició de les competències específiques.

Els sabers s'organitzen per cicles i com l'enfocament és competencial, un mateix saber pot utilitzar-se en varies competències, pel que serà necessari connectar-los.

5.2 - SABERS ESPECÍFICS PER ÀREA

LLENGÜES

Bloc 1. Llengua ús. Les llengües i els parlants.

- Biografia lingüística personal.
- Mapa lingüístic de l'aula.
- Mapa lingüístic local i de l'entorn geogràfic.
- La variació lingüística,

- Prejudici i estereotips lingüístics,
- Estratègies d'identificació de prejudicis i estereotips lingüístics.
- Llenguatge no discriminatori i respectuós amb les diferències.
- Expressions pròpies de la llengua.

Bloc 2: Estratègies comunicatives.

2.1 Sabers comuns.

- Estratègies per a adaptar el discurs a la intenció comunicativa, als participants i a la situació.
- Estratègies per a adaptar el discurs al propòsit comunicatiu i al canal.
- Estratègies per a adaptar el discurs al registre.
- Adequació textual a la situació comunicativa.
- Estructura del discurs: la coherència i la cohesió.
- Elements de contingut (tema, fórmules fixes, lèxic) i forma (estructura, format, títol, imatges).
- Elements de contingut (inferències d'informació) i forma (tipografia).
- Tipologies textuais i gèneres discursius.
- Elements de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori.
- Estratègies de reflexió sobre el procés d'aprenentatge, autoavaluació i autocorrecció.
- Sabers comuns. Estratègies de gestió de les emocions en la comunicació.

2.2 Alfabetització informacional.

- Diferenciació entre fets i opinions.
- Detecció de la manipulació informativa.
- Ús de models per a sintetitzar i reelaborar informació.
- Propietat intel·lectual.
- Biblioteca de l'aula o del centre i dels recursos digitals.
- Eines digitals per al treball col·laboratiu i la comunicació.
- Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals.

2.3 Reflexió sobre la llengua.

- Diferències entre llengua oral i llengua escrita.
- Consciència fonològica. Fonemes específics del valencià/castellà.
- Formulació i comprovació d'hipòtesis.
- Generalitzacions sobre aspectes lingüístics.
- Generalitzacions sobre normes ortogràfiques i gramaticals bàsiques.
- Signes de puntuació.
- Relacions de forma i significat entre les paraules.

- Relacions sintàctiques de les paraules.
- Convencions del codi escrit en el marc de propostes de comprensió o producció de textos.
- Reflexió sobre la llengua. Estratègies per a la transferència entre les llengües.

2.4 Comunicació i interacció oral.

- Comprensió oral. Estratègies de comprensió oral: informació i del sentit global del discurs.
- Comprensió oral. Estratègies de comprensió oral: reconèixer idees no explícites del discurs.
- Expressió oral. Estratègies d'expressió oral: pronunciació i entonació adequades.
- Expressió oral. Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
- Expressió oral. Planificació i producció de textos orals i multimodals.
- Interacció oral. Estratègies d'escola activa i assertivitat, tenint en compte la perspectiva de gènere.
- Interacció oral. Estratègies comunicatives per a la resolució dialogada de conflictes.
- Interacció oral. Interaccions orals en situacions comunicatives.
- Interacció oral. Estratègies de cortesia lingüística.

2.5 Comprensió escrita.

- Lectura mecànica (desxifrar el codi)
- Lectura amb velocitat, fluïdesa i entonació.
- Estratègies de comprensió abans de la lectura: activar els coneixements previs, establir objectius de lectura i formular hipòtesis a través d'informació paratextual i gràfica.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: realitzar inferències a partir dels seus coneixements i experiències prèvies.
- Estratègies de comprensió durant la lectura: reformular hipòtesis, interpretar sentits figurats i significats no explícits en els textos.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: informació del sentit global del text.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesis i extraure conclusions.

2.6 Expressió escrita i multimodal.

- Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesis i extraure conclusions.
- Estratègies de comprensió després de la lectura: comprovar hipòtesis i extraure

conclusions.

- Aplicació de les normes ortogràfiques.
- Presentació acurada de les produccions escrites.
- Estratègies del procés d'escriptura: textualització i revisió.
- Estratègies del procés d'escriptura: planificació i correcció.
- Elements gràfics i paratextuals.

Bloc 3: Lectura i literatura.

3.1 Hàbit lector.

- Identitat lectora: expressió de gustos i interessos.
- Identitat lectora: valoració crítica dels textos.
- La biblioteca de l'aula o del centre com a punt de trobada d'activitats literàries compartides. Comunitats lectores.
- Cura dels llibres i normes de funcionament de la biblioteca.

3.2 Literatura.

- Obres o fragments variats i diversos de la literatura infantil adequats als seus interessos i organitzats en itineraris lectors.
- Elements constitutius essencials de l'obra literària i dels diferents gèneres literaris.
- Estratègies per a la interpretació dels textos literaris.
- Vincles amb altres manifestacions artístiques i culturals.
- Planificació i producció de textos literaris.

MATEMÀTIQUES

Números naturales:

- Comprensión del sistema de numeración decimal: composición y descomposición en unidades, decenas, y centenas.
- Lectura, escritura y representación de numerales superiores al millar.
- Estrategias de representación. Recta numérica. Comparación y ordenación.
- Múltiplos y divisores. Números primos y compuestos. Propiedades y criterios de divisibilidad.
- Contribución de la humanidad al desarrollo numérico, entendido este como una necesidad básica. Usos sociales del sentido numérico.
- Técnicas cooperativas para estimular el trabajo en equipo relacionado con el sentido numérico y la aritmética.
- Técnicas cooperativas para estimular el trabajo en equipo relacionado con el sentido numérico y la aritmética.

Operaciones con naturales y sus propiedades:

- Significados, estrategias y representaciones para la suma (añadir, combinar, comparar) y la resta (detracción, diferencia, escala ascendente, escala descendente).
- Significados, estrategias y representaciones para el producto y el cociente (suma repetida, partición, producto cartesiano, diagrama de árbol).
- Significado y uso de la igualdad y las desigualdades en relaciones y expresiones aritméticas sencillas.
- Relaciones y propiedades de las operaciones. Propiedad conmutativa, asociativa y distributiva.
- Cálculo mental. Estimación y aproximación.
- Contribución de la humanidad al desarrollo numérico incorporando la perspectiva de género.
- Autonomía y tolerancia a la frustración frente a dificultades relacionadas con las propiedades numéricas.

Fracciones y decimales:

- La fracción como medida y como relación entre las partes y el todo.
- Fracción decimal. Números decimales (décimas, centésimas y milésimas). Operaciones básicas.
- Cálculo mental: multiplicación y división de decimales por 10, 100, 1000.
- Comparación y ordenación de números naturales y fracciones.
- Valoración de situaciones en las que es útil el uso de fracciones y decimales.
- Estrategias de mejora en la perseverancia en la resolución de problemas aritméticos.

Estimación y medición. Magnitudes y unidades:

- Estrategias de medida y estimación de tiempo, longitud, capacidad, volumen y masa mediante unidades no convencionales en situaciones reales.
- Elección y utilización de los instrumentos adecuados para medir con precisión diferentes magnitudes.
- Experimentación y conceptualización de magnitudes: tiempo, longitud, ángulos, masa, superficie, capacidad y volumen, temperatura y monedas.

- Unidades de magnitud convencionales. Relación, comparación directa, ordenación y conversión entre unidades de la misma magnitud. Valoración de resultados en mediciones y estimaciones realizadas.
- Contribución de la humanidad a la unificación de sistemas de medida y magnitudes, y valoración de sus usos sociales y científicos.
- Técnicas cooperativas para estimular el trabajo en equipo relacionado con la medida y estimación de magnitudes.

Geometría plana y espacial:

- Localización de objetos (puntos) sobre los ejes, el plano cartesiano. Localización en mapas a partir de puntos de referencia, incluidos los puntos cardinales.
- Elementos básicos: vértices y lados. Polígonos regulares.
- Poliedros regulares. Vocabulario básico. Relación entre vértices, aristas y caras.
- Líneas rectas, curvas.
- Intersección, paralelismo y perpendicularidad. Posiciones relativas de rectas en el plano.
- Identificación y descripción de diferentes polígonos. Composición y descomposición.
- Cálculo de perímetros y áreas de polígonos.
- La circunferencia y el círculo. Elementos y propiedades.
- Ángulos, medición y clasificación de ángulos. Clasificación de triángulos.
- Transformaciones: giros, traslaciones y simetrías en situaciones reales.
- Concavidad y convexidad de figuras planas.
- Programas informáticos de geometría dinámica.
- Desarrollo y usos de la geometría, tanto a nivel práctico como estético, incorporando la perspectiva de género.
- Estrategias de aprendizaje de conceptos geométricos y aceptación de dificultades.

Incertidumbre y probabilidad:

- Concepto de situación aleatoria y situación determinista. Incertidumbre. Contribución de la humanidad al conocimiento de las leyes del azar y la incertidumbre.
- Idea intuitiva de probabilidad: ocurre siempre, muchas veces, algunas veces, pocas veces, nunca.

- Concepto de suceso y de suceso elemental.
- Espacio muestral en experimentos aleatorios simples sencillos: concepto y determinación.
- Estimación de probabilidades a partir de la experimentación y simulación.
- Gestión de las emociones y utilización de estrategias que permiten afrontar la incertidumbre.

Análisis de datos y cálculos estadísticos:

- Elaboración de preguntas y encuestas sencillas para obtener datos.
- Variables cualitativas y cuantitativas discretas: recuento de casos y construcción de tablas de frecuencia.
- Elaboración de diagramas de barras.
- Representaciones (pictogramas, diagramas de sectores, polígonos de frecuencias...). Uso de herramientas tecnológicas para generar diferentes tipos de representaciones.
- Interpretación de datos a partir de diferentes representaciones (tablas, gráficas), y análisis en casos sencillos.
- Significado e interpretación de las principales medidas centrales (moda, mediana y media aritmética).
- Significado e interpretación de la idea de dispersión a partir de representaciones gráficas. Rango.
- Contribución de la humanidad al desarrollo y evolución de la estadística y tratamiento de datos, incorporando la perspectiva de género.
- Respeto, sensibilidad y tolerancia ante diferentes interpretaciones sobre resultados estadísticos, mostrando rechazo ante actitudes discriminatorias.

Pensamiento computacional:

- Identificación de regularidades, interpretación de rutinas o instrucciones con pasos ordenados. Predicción de términos en secuencias de figuras o imágenes o números.
- Identificación de regularidades y predicción de términos de secuencias numéricas. Creación de patrones.
- Interpretación, modificación y creación de algoritmos sencillos.
- Búsqueda y análisis de estrategias en juegos abstractos sin información oculta ni presencia de azar: ajedrez, damas, etc.

- Simbolització y obtenció de dats sencills desconocidos en expresiones con igualdades.
- Valoració de la evolució del pensament computacional y su repercussió social, incorporando la perspectiva de gènere.
- Trabajo cooperativo en situaciones que involucran disseny y aplicació de algoritmos. Estrategias de aprendizaje específicas del pensamiento computacional.

CONEIXEMENT DEL MEDI

Bloc 1: Cultura científica.

1.1. Iniciació a l'activitat científica

G1 Fases del raonament científic i de l'experimentació

- Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i realització de prediccions raonades.
- Lèxic i vocabulari científic bàsic i la seua utilització en les investigacions relacionades amb el medi pròxim.
- Realització d'experiments guiats utilitzant diferents tècniques d'indagació i emprant els instrumentis i dispositius adequats.
- Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles usant llenguatge científic bàsic adquirit.
- Estratègies d'utilització del pensament crític, aplicat als diferents resultats obtinguts.
- Presentació i comunicació dels resultats de les investigacions realitzades en diferents formats, utilitzant el llenguatge científic bàsic adquirit.

G2. Professions científiques i tecnològiques amb perspectiva de gènere

- Professions i avanços científics STEM des d'una perspectiva de gènere

1.2. La vida en el nostre planeta.

G1. Éssers vius

- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les seues característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Els animals. Classificació en subgrups segons les seues característiques d'adaptació al mig, obtenció d'energia, relació i reproducció.

G2. Paisatges i ecosistemes

- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- El paisatge, agents que el transformen, conscienciació sobre l'acció de l'home en el paisatge. Desenvolupament sostenible. La petjada ecològica dels éssers humans en l'entorn natural.

G3. Desenvolupament sostenible

- Accions per al Consum responsable de béns i serveis
- Petjada ecològica i sostenibilitat / no sostenibilitat derivada del consum.
- Reutilització, reducció i reciclatge de materials.
- Corresponsabilitat en la protecció mediambiental

G4. El cos humà

- Morfologia del cos humà. Esquelet, musculatura i articulacions.
- Parts i òrgans principals del cos humà i les seues funcions.
- Relació entre el benestar i la pràctica de determinats hàbits: alimentació variada, higiene personal, exercici físic regulat sense excessos i descans diari.

G5. Educació emocional

- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Coneixements bàsics sobre la sexualitat humana com a forma de relació i comunicació.

1.3. Matèries, força i energia.

G1. Matèria

- Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials.

G2. Forces i energia

- Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.

G3. Màquines i instruments

- Màquines simples.
- Aplicacions i usos en la vida quotidiana de màquines, aparells i estructures.
- Ús de balances i pesos com a instruments de mesura.
- Grans fites en la invenció de màquines, aparells o estructures que van canviar la humanitat des d'una perspectiva de gènere.

- El progrés de la ciència i la tecnologia cap a un desenvolupament sostenible.

Bloc 2: Tecnologia i digitalització.

2.1. Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge

G2 Comunicació en la xarxa

- Coneixement i utilització de recursos i plataformes digitals restringides i segures per a comunicar-se amb altres persones: el correu electrònic.
- La etiqueta: regles bàsiques de cortesia i respecte en els correus electrònics: estructura i contingut del missatge (SPAM), ús de majúscules.

G3. Dispositius, programes i aplicacions informàtiques

- Cercadors.
- Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...)
- Entorn personal d'aprenentatge.

G4. Salut i seguretat

- Estratègies per a fer un ús adequat de la tecnologia: benestar digital i salut per a previndre addiccions. Sensibilització cap al ciberassetjament.
- Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.

G5. Utilització de la tecnologia de la informació i la comunicació

- Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.

2.2. Projectes de disseny i pensament computacional.

G1. Projectes de disseny

- Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret.
- Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes.
- Expressió de diferents solucions o respostes.
- Comprovació, disseny, prototipat i/o prova.
- Presentació i comunicació.

G2. Pensament computacional

- Abstracció
- Pensament algorítmic
- Descomposició en parts més senzilles i Identificació de patrons

G3. Tecnologia

- Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Dispositius digitals segurs i adequats a la consecució d'un projecte: tauleta, telèfon intel·ligent, ordinador, etc.

G4. Iniciació a la programació

- Programació per blocs amb elements manipulatius no tecnològics (activitats desendollades).
- Programació per blocs a través de robots programables senzills.
- Programació per blocs en entorns digitals.

G5. Treball Cooperatiu

- Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.
- Estratègies per a la gestió de conflictes i promoció de conductes empàtiques i inclusives.

Bloc 3: Societats i territoris.

3.1. Reptes del món actual. Transversal a totes les CE.

G1. Pensament crític

- Conjectures i planificació de tasques senzilles.
- Estratègies per a la emissió d'opinions senzilles a partir d'una informació donada.
- Estratègies per a l'emissió d'opinions i judicis de valor a partir de diferents tipus de fonts.
- Acceptació d'altres punts de vista, assumpció de diversos rols, aportació d'idees pròpies constructives.

G2. Drets i llibertats

- Noció de desigualtat social i conflicte social.

3.2. Societats en el temps.

G1. El pas del temps

- Ús del temps i de les formes convencionals per a mesurar-lo.
- Adquisició de nocions bàsiques de temps i unitats de mesura.
- Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle).

G2. Educació patrimonial

- Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni

- Reconeixement d'altres tipus de patrimoni (immaterial) i localització d'expressions culturals i històriques (patrimoni) més pròximes a la seua localitat i a nivell nacional.

G3. Societats i diversitat cultural

- Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.
- Reconeixement de les característiques de les societats prehistòriques i de l'Antiguitat, així com els seus elements més destacables.
- Coneixement de les característiques de la cultura grega i la romanització i anàlisi de la seua herència en la societat actual.
- Societats i cultures de l'Època Medieval i Moderna

G4. Interpretació històrica

- Nocions de causa, conseqüència, empatia, simultaneïtat i interpretació històrica.

3.3. Alfabetització cívica

G1. Organització social

- Economia domèstica: noció de diners, despeses i ingressos, estalvi, compte bancari, moneda i targeta de crèdit.
- La família i la relació entre els seus membres: adquisició de responsabilitats en l'entorn familiar.
- Reconeixement de l'organització social, política i territorial: les comunitats autònomes i Espanya.
- Seguretat viària. La ciutat com a espai de convivència. Normes de circulació i mobilitat sostenible.

G2. Estructura política

- Característiques del sector privat i del sector públic.
- Organització de l'Administració Pública a través de la Generalitat.

G3. Població

- Medi urbà i rural. El medi urbà i rural de la Comunitat Valenciana.
- Distribució de la població: natalitat i mortalitat,
- Moviments migratoris i riscos naturals.

3.4. Consciència ecosocial.

G1. Representació

- Representació cartogràfica.

G2. El clima

- Factors climàtics.

- El canvi climàtic: presa de consciència de l'impacte en l'entorn.

G3. Responsabilitat ecosocial

- La Terra en el seu concepte geològic i geogràfic.
- El Sistema Solar.
- L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació.
- Elements bàsics del relleu.
- Elements del relleu a nivell local i nacional.
- Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.
- Turisme sostenible.

6 - COMPETÈNCIES

6.1 - COMPETÈNCIES CLAU

Es considera que “les competències clau són aquelles que totes les persones necessiten per a la seua realització i desenvolupament personal, i també per a la ciutadania activa, la inclusió social i l'ocupació”.

El nou currículum garanteix la formació integral dels estudiants en la seua esfera personal, emocional i intel·lectual i social i afectiva, i constarà de huit competències clau:

1. Competència en comunicació lingüística.

La competència en comunicació lingüística combina diverses habilitats de l'alumnat, ja que comprèn tot tipus de comunicacions i suports: des de l'oralitat més habitual fins a la comunicació audiovisual o altres que també precisen del domini de les tecnologies.

Es a dir, porta mobilitzar de forma conscient el conjunt de sabers, destreses i actituds que permeten identificar, expressar, crear, comprendre i interpretar sentiments, fets, opinions, pensaments i conceptes de forma oral i escrita en suports visuals, sonors i multimodals en contextos diversos i amb finalitats diferents. També parlem de lèxic, gramàtica, semàntica i ortografia; de dimensió sociolingüística, pragmàtica i discursiva. Treballarem en classe perquè els nostres alumnes milloren la lectura, l'escriptura, la parla, l'escolta i la conversa, a més de l'anàlisi de la informació i el seu sentit crític.

2. Competència plurilingüe.

La competència plurilingüe o multilingüe es basa en la capacitat d'utilitzar diverses llengües de manera apropiada i eficaç per l'aprenentatge i la comunicació. A més de millorar i

perfeccionar la llengua materna, aquesta competència anima a enriquir la comunicació de l'alumnat amb el domini d'altres llengües.

Una de les millors maneres de conèixer una cultura és precisament a través de la seua llengua i del seu llenguatge. En aprendre nous idiomes, l'alumnat també augmentarà el seu coneixement sobre diferents pobles, països i cultures, adquirint una visió més àmplia del món en el qual viuen.

Recuperem la comunicació oral com a element clau també en aquesta competència. Per a conèixer una llengua cal parlar-la. A més, treballem la comunicació mitjançant les converses que sorgeixen en classe, ja siga amb els docents o els companys en els moments de treball cooperatiu.

3. Competència matemàtica i en ciència, tecnologia i enginyeria.

Entranya la comprensió del món utilitzant el mètode científic, el pensament i la representació matemàtica, la tecnologia i els mètodes d'enginyeria per transformar l'entorn de forma compromesa, responsable i sostenible.

Per a desenvolupar la competència matemàtica, l'alumnat treballa els nombres, les mesures i les estructures, així com les operacions i les representacions matemàtiques, i la comprensió dels tèrmits i conceptes matemàtics. Amb tot aquest coneixement, podran analitzar problemes i dades, arribar a les seues pròpies conclusions i reflexionar sobre els processos que han seguit per a defensar-les.

D'altra banda, l'enfocament de la ciència i la tecnologia és vincula amb el coneixement i la conservació del medi natural, així com el progrés. També contribueixen al desenvolupament del pensament científic i formen als xiquets i xiquetes per a ser ciutadans responsables i capaços de fer judicis crítics sobre fets científics. I, tot això, com ho treballem? Mitjançant la física, la química, la biologia, la geologia, les matemàtiques i la tecnologia.

4. Competència digital.

La competència digital és fonamental en el món actual, i més que ho serà en el dia de demà. Per això, la nova llei posa focus en l'ús de les noves tecnologies, utilitzant-les perquè el nostre alumnat siga més creatiu i crític, tenint més accés a la informació; sempre fent un ús responsable.

Es treballen diversos llenguatges (textual, numèric, icònic, visual, gràfic i sonor) i aprenem a manejar aplicacions i programes informàtics. En general, aquesta competència aplica l'ús segur, saludable, sostenible i responsable de les tecnologies digitals per l'aprenentatge, en el treball i per la participació en la societat, així com la interacció amb dites

tecnologies.

5. Competència personal, social i d'aprendre a aprendre.

És l'habilitat de reflexionar sobre un mateix, gestionar el temps i la informació eficaçment, col·laborar amb els altres de forma constructiva, mantindre la resiliència i gestionar l'aprenentatge al llarg de la vida.

Aquesta competència clau es basa en l'habilitat per iniciar, organitzar i persistir en l'aprenentatge i el seu objectiu és que l'alumnat assolisca un aprenentatge cada vegada més autònom i eficaç. Per a això hauran d'aprendre a organitzar-se i a controlar els seus propis processos d'aprenentatge.

L'alumnat combinarà allò que sap sobre la seua forma d'aprendre, allò que sap de la matèria i dels continguts que es treballen a l'aula i les estratègies de les quals dispose.

6. Competència ciutadana.

És l'habilitat d'actuar com ciutadans responsables i participar plenament en la vida social i cívica, basant-se en la comprensió dels conceptes i les estructures socials, econòmiques, jurídiques i polítiques, així com en el coneixement dels conteniments mundials i el compromís actiu amb la sostenibilitat i l'èxit d'una ciutadania mundial.

Aquesta competència compren la social i la cívica, tractant temes tant importants com la igualtat i la no discriminació, la democràcia, la justícia i els drets humans. La competència social busca el benestar personal i també el col·lectiu, amb un bon estat de salut físic i mental, a més d'altres factors socioeconòmics determinants. La competència cívica es centra en el coneixement de conceptes sociopolítics i econòmics de caràcter més global. Hem d'ajudar al nostre alumnat a anar comprenent poc a poc com funciona i què podem fer per millorar ja que els nostres actes també tinguen conseqüències globals.

7. Competència emprenedora.

Implica desenvolupar un enfocament vital dirigit a actuar sobre oportunitats i idees, utilitzant els coneixements específics necessaris per generar resultats de valor per a altres.

El sentit de la iniciativa i esperit emprenedor ens ajudarà a transformar les idees en real, reconeixent les oportunitats personals, professionals i també comercials, perquè no oblidem que es tracta de formar adults competents i capaços de desenvolupar el món actual. Aquesta competència requereix de moltes habilitats com la capacitat d'anàlisi, organització, adaptació, presa de decisions, resolució de problemes, treball cooperatiu, responsabilitat, sentit crític, autonomia i confiança en sí mateix.

8. Competència en consciència i expressió cultural.

Implica comprendre i respectar la forma en la qual les idees i el significar s'expressa de forma creativa i es comuniquen en les distintes cultures, així com a través d'una sèrie d'arts i altres manifestacions culturals. Implica esforçar-se per comprendre, desenvolupar i expressar les idees pròpies i un sentit de pertinència a la societat.

Aquesta competència ens parla de la importància i la riquesa de les diferents cultures: conèixer-les, apreciar-les, apropar-nos a elles amb una actitud oberta i respectuosa. També fomenta la creativitat i la participació en la vida cultural, contribuint al patrimoni cultural i artístic de totes les comunitats.

A més fa especial hincapie en l'expressió artística i plàstica, fonamentals per mostrar tant la identitat cultural compartida dels pobles com la personal de cada individu.

6.2 - COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

Les competències específiques són acompliments que l'alumnat ha de poder desplegar en activitats o en situacions l'abordatge de les quals requereix dels sabers bàsics de cada àrea. Constitueixen un element de connexió entre, d'una banda, les competències clau, i per una altra, els sabers bàsics de les àrees i els criteris d'avaluació.

Aquest enfocament ens fa adoptar una didàctica centrada en els processos, el raonament i l'acció. Deixem arrere la mera transmissió de coneixements perquè l'alumne siga el protagonista del seu aprenentatge. El dia a dia a l'aula deu enfocar-se en el disseny d'unitats didàctiques que permeten a l'alumnat construir coneixement i posar-lo en pràctica, activant-lo en situacions contextualitzades.

LLENGÜES

1. Multilingüisme i interculturalitat. Reconèixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn, evitar prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com una riquesa cultural.

2. Comprensió oral i multimodal. Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.

3. Comprensió escrita i multimodal. Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.
4. Expressió oral. Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social i educatiu.
5. Expressió escrita i multimodal. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.
6. Interacció oral, escrita i multimodal. Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.
7. Mediació oral, escrita i multimodal. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i de simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla, en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.
8. Lectura autònoma. Llegir de manera autònoma obres i textos de caràcter divers, seleccionats atenent els seus gustos i interessos i compartir les experiències de lectura.
9. Competència literària. Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.

MATEMÁTICAS

1. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.
2. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.
3. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.
4. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas relevantes del ámbito personal, educativo o social, organizando

datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

5. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.
6. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.
7. Identificar fenómenos y problemas importantes desde el punto de vista cultural y social en los que el conocimiento matemático juega un papel decisivo.
8. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

CONEIXEMENT DEL MEDI

1. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.
2. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.
3. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l' professorat, el raonament científic i l'experimentació.
4. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.
5. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.
6. Situar cronològicament i espacial els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps, i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la seua interrelació.

7. Identificar i descriure l'organització i estructura política i territorial municipal, de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa, així com les característiques més destacades de les seues principals institucions i funcions.

8. Reconèixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i la protecció.

7- AVALUACIÓ

7.1 – AVALUACIÓ GENERAL

La LOMLOE estableix que l'avaluació de l'alumnat es realitzarà de manera contínua amb l'objectiu de valorar l'adquisició de les competències específiques i, per tant, l'adquisició de les finalitats dels descriptors operatius de les competències clau que s'especifiquen en el perfil de sortida.

D'aquesta manera, l'avaluació de l'alumnat persegueix identificar la progressió en els aprenentatges i, en particular, les dificultats amb l'objectiu de poder desenvolupar mesures individualitzades de suport i reforç educatiu.

Així doncs, l'avaluació de l'alumnat té una finalitat formativa i, també integradora, ja que s'orienta a la consecució dels objectius.

A grans trets podem destacar dos grans àmbits de l'avaluació:

- **L'avaluació contínua i formativa**

L'avaluació contínua està estretament relacionada amb la funció formativa de l'avaluació. És el caràcter continu de l'avaluació el que permet identificar amb rapidesa:

- Els problemes, dificultats o dèficits en l'aprenentatge de l'alumnat.
- Les capacitats de l'alumnat optimitzant les seves possibilitats de millora i desenvolupament.

Aquesta rapidesa en la identificació de problemes i capacitats ha d'anar, al seu torn, parella en la diligència per a adoptar mesures que garanteixin l'adquisició d'aprenentatges imprescindibles per a continuar el procés educatiu i que facilitin el desenvolupament de les capacitats i habilitats detectades en l'alumnat.

A més aquesta avaluació contínua i formativa tindrà una doble vessant:

- Avaluarà els aprenentatges de l'alumnat com a mitjà per a identificar les accions i processos educatius que requereix a cada moment.
- Valorarà els processos d'ensenyament i pràctica docent permetent amb això avaluar els resultats de les metodologies emprades i la necessitat o no de fer

canvis en aquestes.

Aquesta avaluació contínua es complementarà amb avaluacions de diagnòstic de les competències adquirides per l'alumnat que duran a terme les administracions educatives en el Quart Curs de Primària i en el Segon Curs de l'ESO. Aquestes avaluacions tindran també un caràcter formatiu i serviran de referent per a aplicar plans d'actuació i de millora en la qualitat de l'educació.

- **L'avaluació competencial i integradora**

L'avaluació per competències és la base del nou model curricular, en tant que el perfil de sortida de les competències clau constitueix el punt de partida dels processos d'ensenyament i avaluació dels aprenentatges.

Aquest caràcter competencial que propugna la LOMLOE confereix a l'avaluació una dimensió integradora. Les competències específiques i els sabers adquirits en cadascuna de les àrees de l'etapa estan estretament vinculades a les competències. Això facilita una avaluació que permet anar més enllà de l'estrictament après en cada àrea i facilita la valoració de la consecució dels objectius generals i competències clau de l'etapa.

La dimensió global i integradora de l'avaluació es complementarà amb:

- L'avaluació d'aprenentatges i metodologies implementats a través del DUA i les situacions d'aprenentatge mitjançant instruments d'avaluació com a rúbriques, dianes d'avaluació, llistes de control...
- La valoració col·legiada de l'alumnat que durà a terme l'equip docent, coordinat pel tutor o la tutora del grup, en finalitzar el curs escolar.

Com a instruments d'avaluació podem citar::

- L'observació directa i sistemàtica
- Les converses individuals i col·lectives.
- L'anàlisi dels treballs realitzats
- Proves orals i escrites
- Actitud i comportament davant de les tasques a realitzar.
- Neteja de llibreta i lletra.

7.2 - CRITERIS D' AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D' APRENTATGE PLANTEJADES.

LLENGÜES

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D' AVALUACIÓ
1. Multilingüisme i interculturalitat. Reconèixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn, evitar prejudicis lingüístics i valorar aquesta diversitat com una riquesa cultural.	1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.
	1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.
	1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn immediat, i identificar algunes expressions d'ús habitual.
	1.4. Identificar en contextos senzills, amb ajuda del docent, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i reconèixer la pluralitat lingüística del seu entorn com una font de riquesa cultural.
	1.5. Amb l'ajuda del docent, reflexionar sobre aspectes bàsics del funcionament de la llengua, a partir de l'observació i la comparació de paraules i oracions de diferents llengües pròximes a l'alumnat.
2. Comprensió oral i multimodal. Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.	2.1 Escotar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.
	2.2 Interpretar el sentit global i les idees principals de textos orals senzills sobre coneixements pròxims a l'alumnat, reconèixer la informació explícita i algunes informacions implícites senzilles, i progressar, de manera guiada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.
	2.3 Escotar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos multimodals senzills en mitjans digitals, de l'àmbit personal, social i educatiu.
	2.4 Interpretar el sentit global i les idees principals de textos multimodals senzills sobre coneixements pròxims a l'alumnat, reconeixent la informació explícita i algunes informacions implícites senzilles, i progressant, de manera guiada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.
3. Comprensió escrita i multimodal. Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.	3.1 Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills de l'àmbit personal, social i educatiu.
	3.2 Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.
	3.3 Identificar el tipus de text i l'estructura principal dels textos, i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, i iniciar-se en l'avaluació de la seua fiabilitat.
	3.4 Localitzar, seleccionar i contrastar informació senzilla procedent d'una o dues fonts, de l'àmbit personal, social i educatiu, i avaluar-ne la utilitat en funció dels objectius de lectura en diferents textos

	multimodals senzills en mitjans digitals, amb l'ajuda del docent. 3.5 Aplicar, amb ajuda del docent, diferents estratègies per a la cerca, la selecció i la gestió de la informació en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable i reconèixer que pot no ser fiable, iniciar-se en el contrast de la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.
4. Expressió oral. Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació de l'àmbit familiar, social i educatiu.	4.1 Produir, amb ajuda del docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements pròxims a l'alumne, de tipologia diversa i ajustats a situacions comunicatives habituals. 4.2 Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals. 4.3 Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari bàsic i estructures morfosintàctiques senzilles. 4.4 Localitzar i seleccionar informació en una o dues fonts, de manera acompanyada i compartir oralment els resultats citant-ne les fonts.
5. Expressió escrita i multimodal. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.	5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent. 5.2. Utilitzar, amb suport i ajuda del professorat, els coneixements elementals d'ortografia i gramàtica necessaris en la situació d'aprenentatge. 5.3. Planificar i revisar, de manera dialogada i acompanyada pel professorat, mitjançant instruments i estratègies elementals, com a part explícita del procés d'escriptura. 5.4. Localitzar, seleccionar i gestionar, de manera acompanyada, la informació d'una o dues fonts i incloure les seues referències en compartir-la.
6. Interacció oral, escrita i multimodal. Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.	6.1 Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, utilitzant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides. 6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva progressant en la gestió dialogada de conflictes. 6.3. Identificar i rebutjar, de manera acompanyada, els usos lingüístics discriminatoris a través de la reflexió conjunta. 6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte, utilitzant estratègies per a expressar missatges senzills estructurats amb un vocabulari bàsic d'ús freqüent i no discriminatori.
7. Mediació oral, escrita i multimodal. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i de simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla, en situacions comunicatives predictibles d'àmbit personal, social i educatiu.	7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians. 7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà), i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), de manera oral, de manera guiada, facilitant la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim. 7.3. Identificar i utilitzar, de manera acompanyada i molt bàsica, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió oral d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1), com ara l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.
8. Lectura autònoma. Llegir de manera autònoma obres i textos	8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals de l'àmbit personal, social

de caràcter divers, seleccionats atenent els seus gustos i interessos i compartir les experiències de lectura.	i educatiu, seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se així en la construcció de la seua identitat lectora.
	8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.
9. Competència literària. Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.
	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.
	9.3. Expressar l'opinió sobre textos de tradició literària, amb paraules pròpies de l'alumne i amb ajuda del docent.
	9.4. Crear versions de textos literaris senzills i breus (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individualment i col·lectiva.
	9.5. Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i amb ajuda del docent.

MATEMÀTIQUES

COMPETÈNCIAS ESPECÍFICAS	CRITERIOS DE EVALUACIÓN
1. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.	1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y resolución.
	1.2. Desarrollar estrategias informales para obtener la solución correcta en un problema o situación problemática y sistematizar procedimientos informales de resolución a nivel inicial.
	1.3. Comprobar si la solución obtenida en un problema cumple las condiciones o exigencias del enunciado.
	1.4. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.
2. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.	2.1. Comprobar conjeturas sobre relaciones matemáticas que permitan desarrollar de forma intuitiva nuevo contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.
	2.2. Comprobar relaciones matemáticas en –y mediante– los procedimientos de razonamiento matemático intuitivo.
	2.3. Reconocer patrones o regularidades, construyendo intuitivamente contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.
	2.4. Comparar distintos procedimientos matemáticos relativos al cálculo, la medida, el sentido espacial y geométrico, el tratamiento de datos o los procesos aleatorios, y utilizarlos de manera flexible.
3. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.	3.1. Identificar el contenido y las herramientas matemáticas sencillas que permiten abordar situaciones reales cercanas y relevantes, posibilitando la construcción de modelos matemáticos básicos.
	3.2. Usar modelos matemáticos básicos que permitan interpretar una situación real sencilla, y extraer conclusiones.
	3.3. Comparar modelos matemáticos correspondientes a situaciones reales en contextos similares.
4. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas relevantes del ámbito personal, educativo o	4.1. Identificar regularidades en una secuencia de datos y predecir resultados mediante el reconocimiento de patrones sencillos.
	4.2. Interpretar y reproducir algoritmos sencillos mediante códigos visuales.

social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y utilizando herramientas TIC.	4.3. Aplicar algoritmos sencillos mediante códigos visuales y/o herramientas tecnológicas básicas para resolver situaciones problemáticas.
	4.4. Analizar situaciones sencillas para definir y conseguir estrategias ganadoras en juegos de lógica o juegos de tablero.
5. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones iconomanipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.	5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.
	5.2. Reconocer representaciones numéricas, geométricas y gráficas que describen objetos matemáticos elementales en contextos cercanos al alumnado.
	5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.
6. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, utilizando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.	6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.
	6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.
	6.3. Justificar adecuadamente la validez de los resultados provenientes de situaciones problemáticas del entorno personal o educativo del alumnado, a través de comunicaciones orales o escritas informales.
	6.4. Utilizar un lenguaje matemático adecuado para defender sus propios razonamientos de forma argumentada.
7. Identificar fenómenos y problemas importantes desde el punto de vista cultural y social en los cuales el conocimiento matemático tiene un papel decisivo.	7.1. Reconocer el contenido matemático presente en juegos, actividades sociales y productos culturales cercanos a la experiencia del alumnado.
	7.2. Valorar la importancia de las matemáticas para resolver problemas de la vida cotidiana que involucren aspectos como el cálculo aritmético, la incertidumbre, el razonamiento lógico, el pensamiento computacional, el uso e interpretación de datos o el sentido geométrico y espacial.
	7.3. Apremiar el carácter polivalente de las matemáticas, tanto por su utilidad para la resolución de problemas en diferentes áreas (instrumentalidad), como para favorecer el desarrollo intelectual, creativo y cultural de las personas.
8. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que estos procesos comportan, y controlando la atención para conseguir un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.	8.1. Identificar y verbalizar emociones y actitudes en la resolución de problemas o en situaciones de aprendizaje relacionadas con las matemáticas.
	8.2. Mostrar una actitud positiva y perseverante en el trabajo matemático, tanto individual como colaborativo.
	8.3. Mostrar una disposición favorable a la superación y mejora personal y del trabajo en equipo en la realización de tareas y actividades relacionadas con las matemáticas.

CONEIXEMENT DEL MEDI

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	CRITERIS D'AVUACIÓ
1. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació,	1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.

comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.	1.2. Usar dispositius senzills per a comunicar-se mitjançant el correu electrònic, aplicant les normes de la netiqueta.
	1.3. Crear textos digitals senzills utilitzant guies detallades.
	1.4. Identificar hàbits que afavoreixen tindre una relació saludable i adequada amb l'ús de les tecnologies digitals.
	1.5. Identificar conductes segures i poc segures relacionades amb la informació personal (imatge, dades i contrasenyes) en l'ús de les tecnologies digitals.
2. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.	2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.
	2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana, utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.
	2.3. Manejar de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials utilitzats habitualment en desenvolupament de projectes i la realització de xicotetes investigacions.
	2.4. Presentar el producte final en diferents formats, explicant els passos seguits.
3. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l' professorat, el raonament científic i l'experimentació.	3.1. Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.
	3.2. Realitzar de forma guiada experiments senzills, utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es realitza.
	3.3. Emprar de manera segura instruments i dispositius, realitzant observacions i mesuraments precisos i registrar-les correctament.
	3.4. Interpretar la informació obtinguda com a resultat de la realització d'un experiment.
	3.5. Presentar els resultats de xicotetes investigacions en forma d'esquemes visualment senzills, utilitzant correctament un llenguatge científic bàsic i explicant els passos que s'han seguit en el procés.
4. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.	4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.
	4.2. Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.
	4.3. Reconèixer i acceptar la identitat sexual i de gènere pròpies i rebutjar prejudicis i estereotips relacionats amb aquestes identitats
	4.4. Assumir responsabilitats i tasques en els contextos escolar, familiar i comunitari pròxim superant els estereotips sexistes.
5. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.	5.1. Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.
	5.2. Esmentar els avantatges i els inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim
	5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.
	5.4. Reconèixer i establir les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.
	5.5. Identificar les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.
6. Situar cronològicament i espacial els esdeveniments que marquen	6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle, per a situar i ordenar cronològicament fets rellevants del passat.

l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps, i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la seua interrelació.	6.2. Ordenar cronològicament fets socials i persones rellevants de la història recent utilitzant eines bàsiques de mesura de temps i incorporant la perspectiva de gènere.
	6.3. Ordenar temporalment i espacial alguns dels fets especialment rellevants de la història de la Comunitat Valenciana.
	6.4. Descriure algunes formes de vida representatives dels grans períodes històrics fins a l'Edat Antiga.
	6.5. Explicar i comparar les característiques principals dels diferents períodes històrics fins a l'Edat Antiga.
7. Identificar i descriure l'organització i estructura política i territorial municipal, de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i d'Europa, així com les característiques més destacades de les seues principals institucions i funcions.	7.1. Identificar els principals òrgans de govern del municipi, de la província i de la Comunitat Valenciana i identificar la seua funció i responsabilitat en la millora de la vida de les persones i de la convivència social.
	7.2. Distingir les característiques i funcionament de l'estructura política i territorial del seu municipi, la província i la Comunitat Valenciana.
	7.3. Conèixer les funcions de l'administració del municipi, destacant la importància i el seu valor per a la ciutadania i la participació ciutadana.
8. Reconèixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i la protecció.	8.1. Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i descriure les seues característiques més destacades, incloent la seua localització geogràfica i el seu origen històric.
	8.2. Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural del municipi i de la Comunitat Valenciana i proposar accions per a la seua conservació i difusió.

8 – SITUACIONS D'APRENTATGE.

Per realitzar les unitats didàctiques es plantegen les accions educatives següents:

- **Motivar-Activar:** es parteix d'una situació de la vida quotidiana que sigui significativa per a l'alumnat i que serveix d'estímul inicial de l'aprenentatge i de contextualització i activació de coneixements previs.
- **Estructurar:** es construeixen i es consoliden els sabers de l'alumnat a partir de la implementació de pautes, exercicis, activitats i tasques adaptats al nivell de l'alumnat.
- **Explorar:** s'ofereix a l'alumnat l'oportunitat d'indagar sobre els seus sabers i d'avaluar-los a partir d'activitats diversificades per nivells d'aprenentatge o pels interessos i habilitats de l'alumnat.
- **Aplicar-Avaluar:** s'automatitzen els sabers adquirits a partir de diferents estratègies educatives, en funció del nivell de l'alumnat, i s'avaluen per a readaptar i adequar aquestes estratègies.

LLENGÜES

DISTRIBUCIÓ DEL TEMPS

UNITATS DIDÀCTIQUES	TÍTOL
<i>P R I M E R T R I M E S T R E</i>	
AVALUACIÓ INICIAL	SETEMBRE
1. TEXT INFORMATIU (VALENCIÀ)	NOTÍCIA
2. TEXT INSTRUCTIU (CASTELLÀ)	REGLES DE JOCS
<i>S E G O N D T R I M E S T R E</i>	
TEXT CONVERSACIONAL	CARTA I CORREU ELECTRÒNIC
TEXT NARRATIU	FAULES
<i>T E R C E R T R I M E S T R E</i>	
1.TEXT RETÒRIC (VALENCIÀ)	POESIA
2. TEXT ARGUMENTATIU (CASTELLÀ)	ARTICLE D'OPINIÓ

En l'annex 1 d'aquesta programació s'adjunta la graella on es concreten les competències específiques, els sabers bàsics i els criteris d'avaluació que es treballen en cadascuna de les situacions d'aprenentatge.

MATEMÀTICAS

DISTRIBUCIÓN DEL TIEMPO

UNIDADES DIDÁCTICAS	TEMPORALIZACIÓN
<i>P R I M E R T R I M E S T R E</i>	
Evaluaciones iniciales	Septiembre
1- La Luna	Septiembre
2- Cimas del mundo	Octubre

3- La sabana africana	Noviembre- Diciembre
<i>S E U N D O T R I M E S T R E</i>	
4. Los telesillas	Enero
5. Frutas y verduras	Febrero
6. Los terremotos	Marzo
<i>T E R C E R T R I M E S T R E</i>	
7. Los tiburones	Abril
8. Árboles gigantes	Mayo
9. Un puente grandioso	Mayo-Junio

UNIDAD 1 – LA LUNA

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y alumnas explorarán datos relacionados con la Luna, como su distancia a la tierra, su superficie y otros aspectos interesantes, utilizando números de seis o más cifras. Esto les permitirá aprender sobre grandes cantidades mientras se sumergen en el fascinante mundo de la astronomía. El objetivo principal será pues, que el alumnado aprenda a leer, escribir, comparar, aproximar números de seis o más cifras y a operar con ellos , aplicando estos conceptos a datos reales sobre la Luna.

Esta situación de aprendizaje no solo enseña matemáticas, sino que también despierta el interés por la astronomía y fomenta el diálogo y el trabajo cooperativo.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Escribir con cifras y con letras números de seis cifras.
- Descomponer números de seis cifras en sus órdenes de unidades.
- Reconocer el valor relativo de las cifras.
- Comparar números naturales utilizando adecuadamente los signos > y <.
- Aproximar números a la decena, centena y millar más próximo.
- Representar números sobre la recta.
- Leer y escribir números ordinales.
- Emplear estrategias de cálculo mental para sumar millares, decenas y centenas.
- Confiar en sus capacidades para resolver los retos matemáticos que se le proponen.

- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Resolver problemas con búsqueda de datos.
- Ser riguroso en el uso preciso de las cifras.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE07. Identificar fenómenos y problemas importantes desde el punto de vista cultural y social en los que el conocimiento matemático juega un papel decisivo.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Estrategias y técnicas de interpretación y manipulación del orden de magnitud de los números (decenas, centenas y millares).
- Estimaciones y aproximaciones razonadas de cantidades en contextos de

resolución de problemas.

- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.
- Lectura, representación (incluida la recta numérica y con materiales manipulativos), composición, descomposición y recomposición de números naturales hasta 9999.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Participación activa en el trabajo en equipo, escucha activa y respeto por el trabajo de los demás.
- Números naturales y fracciones en contextos de la vida cotidiana: comparación y ordenación.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Estrategias y técnicas de interpretación y manipulación del orden de magnitud de los números (decenas, centenas y millares).

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y resolución.

2.3. Reconocer patrones o regularidades, construyendo intuitivamente contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.

3.1. Identificar el contenido y las herramientas matemáticas sencillas que permiten abordar situaciones reales cercanas y relevantes, posibilitando la construcción de modelos matemáticos básicos.

4.1. Identificar regularidades en una secuencia de datos y predecir resultados mediante el reconocimiento de patrones sencillos.

5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.

5.2. Reconocer representaciones numéricas, geométricas y gráficas que describen objetos matemáticos elementales en contextos cercanos al alumnado.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.

6.3. Justificar adecuadamente la validez de los resultados provenientes de situaciones problemáticas del entorno personal o educativo del alumnado, a través de comunicaciones orales o escritas informales.

7.2. Valorar la importancia de las matemáticas para resolver problemas de la vida cotidiana que involucren aspectos como el cálculo aritmético, la incertidumbre, el razonamiento lógico, el pensamiento computacional, el uso e interpretación de datos o el sentido geométrico y espacial.

8.1. Identificar y verbalizar emociones y actitudes en la resolución de problemas o en situaciones de aprendizaje relacionadas con las matemáticas.

UNIDAD 2– CIMAS DEL MUNDO

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y las alumnas investigarán datos sobre las montañas más altas del mundo, como el Everest, el K2 y otros picos famosos. Utilizarán estos datos para realizar operaciones matemáticas que les ayuden a comprender mejor las alturas y distancias relacionadas con estas montañas.

Esta situación de aprendizaje no solo refuerza habilidades matemáticas, sino que despierta el interés por la geografía y la aventura al aire libre.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Sumar dos números de más de cuatro cifras.
- Aplicar las propiedades conmutativa y asociativa de la suma.
- Aplicar el algoritmo de la resta con números de cinco cifras.
- Realizar la prueba de la resta.
- Reconocer los términos de la multiplicación: factores y producto.
- Multiplicar por una cifra y por un número seguido de ceros.
- Representar en un esquema la propiedad asociativa.
- Aplicar la propiedad conmutativa en cálculos y problemas.
- Identificar la operación conveniente para resolver un problema de sumas o restas y estimar el resultado de una suma o una resta.

- Confiar en sus capacidades para resolver los retos matemáticos que se le proponen.
- Valorar positivamente el empleo de los números en la vida cotidiana.
- Usar distintas estrategias para sumar, descomponer en decenas y unidades para sumar.
- Utilizar la propiedad asociativa en cálculos aritméticos.
- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Resolver problemas utilizando aproximaciones.
- Interpretar un gráfico de barras.
- Automatizar los algoritmos de la suma y la resta.
- Multiplicar por un número seguido de ceros.
- Calcular expresiones aritméticas con dos operaciones.
- Resolver problemas realizando operaciones con números naturales.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Suma, resta, y multiplicación de números naturales resueltas con flexibilidad y sentido en situaciones contextualizadas: estrategias y herramientas de resolución y propiedades.
- Construcción de las tablas de multiplicar apoyándose en número de veces, suma repetida o disposición en cuadrículas.
- Suma y resta, de números naturales resueltas con flexibilidad y sentido en situaciones contextualizadas: estrategias y herramientas de resolución y propiedades.
- Multiplicación de números naturales resueltas con flexibilidad y sentido en situaciones contextualizadas: estrategias y herramientas de resolución y propiedades.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Sensibilidad y respeto ante las diferencias individuales presentes en el aula: identificación y rechazo de actitudes discriminatorias.
- Estimaciones y aproximaciones razonadas de cantidades en contextos de resolución de problemas.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

- 1.2. Desarrollar estrategias informales para obtener la solución correcta en un problema o situación problemática y sistematizar procedimientos informales de resolución a nivel inicial.
- 2.2. Comprobar relaciones matemáticas en –y mediante– los procedimientos de razonamiento matemático intuitivo.
- 3.2. Usar modelos matemáticos básicos que permitan interpretar una situación real sencilla, y extraer conclusiones.
- 3.3. Comparar modelos matemáticos correspondientes a situaciones reales en contextos similares.
- 5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y

procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.

8.2. Mostrar una actitud positiva y perseverante en el trabajo matemático, tanto individual como colaborativo.

8.3. Mostrar una disposición favorable a la superación y mejora personal y del trabajo en equipo en la realización de tareas y actividades relacionadas con las matemáticas.

UNIDAD 3 – LA SABANA AFRICANA

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y alumnas aprenderán sobre la fauna y flora de la sabana africana mientras practican la multiplicación. Utilizarán datos sobre diferentes animales y plantas para resolver problemas matemáticos, aplicados a un contexto real. Dicha situación combina las matemáticas con el fascinante mundo de la sabana africana, fomentando el interés del alumnado por la naturaleza a la par que se refuerzan habilidades matemáticas.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Multiplicar por números de dos cifras.
- Aplicar la técnica de la multiplicación por números de dos cifras.
- Multiplicar por números de tres cifras.
- Estimar productos aplicando redondeos.
- Utilizar la descomposición de los números para realizar multiplicaciones.
- Emplear recursos de internet relacionados con la programación de instrucciones.
- Interpretar el significado de los números y letras de una serie de instrucciones.
- Identificar problemas cotidianos en los que interviene la multiplicación.
- Estimar el posible resultado de un cálculo.
- Utilizar la multiplicación para resolver problemas de la vida cotidiana.
- Confiar en sus capacidades para resolver los retos matemáticos que se le proponen.

- Emplear estrategias de cálculo mental para restar decenas a números de tres cifras.
- Practicar la construcción y escritura de números de hasta cinco cifras.
- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Identificar los datos del enunciado de un problema a partir de la operación realizada para resolverlo.
- Resolver problemas utilizando operaciones de números naturales.
- Conocer el significado de las operaciones.
- Aplicar las operaciones con números naturales en juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas relevantes del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE07. Identificar fenómenos y problemas importantes desde el punto de vista cultural y social en los que el conocimiento matemático juega un papel decisivo.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos,

aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Suma, resta y multiplicación de números naturales resueltas con flexibilidad y sentido en situaciones contextualizadas. Predicción razonada de términos a partir de las regularidades en una colección de números, figuras o imágenes.
- Multiplicación de números naturales resueltas con flexibilidad y sentido en situaciones contextualizadas: estrategias y herramientas de resolución y propiedades.
- Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Reconocimiento y comprensión de las emociones y experiencias de los demás ante las matemáticas.
- Relaciones entre la suma y la resta, y la multiplicación y la división: aplicación en contextos cotidianos.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENENTATGE PLANTEJADES.

1.1. Comprobar si la solución obtenida en un problema cumple las condiciones o exigencias del enunciado.

1.4. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.

2.3. Reconocer patrones o regularidades, construyendo intuitivamente contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.

3.1. Identificar el contenido y las herramientas matemáticas sencillas que permiten abordar situaciones reales cercanas y relevantes, posibilitando la construcción de modelos matemáticos básicos.

4.2. Interpretar y reproducir algoritmos sencillos mediante códigos visuales.

- 4.4. Analizar situaciones sencillas para definir y conseguir estrategias ganadoras en juegos de lógica o juegos de tablero.
- 5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.
- 5.2. Reconocer representaciones numéricas, geométricas y gráficas que describen objetos matemáticos elementales en contextos cercanos al alumnado.
- 5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.
- 6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.
- 6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.
- 6.3. Justificar adecuadamente la validez de los resultados provenientes de situaciones problemáticas del entorno personal o educativo del alumnado, a través de comunicaciones orales o escritas informales.
- 7.3. Apreciar el carácter polivalente de las matemáticas, tanto por su utilidad para la resolución de problemas en diferentes áreas (instrumentalidad), como para favorecer el desarrollo intelectual, creativo y cultural de las personas.
- 8.1. Identificar y verbalizar emociones y actitudes en la resolución de problemas o en situaciones de aprendizaje relacionadas con las matemáticas.
- 8.3. Mostrar una disposición favorable a la superación y mejora personal y del trabajo en equipo en la realización de tareas y actividades relacionadas con las matemáticas.

UNIDAD 4 – LOS TELESILLAS

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

Los alumnos y las alumnas practicarán la división a través de una actividad relacionada con los telesillas en una estación de esquí. Utilizarán datos sobre la capacidad de los telesillas y la cantidad de esquiadores para resolver problemas matemáticos aplicados a un contexto real. Esta situación combina las matemáticas con el emocionante contexto del esquí, fomentando el interés por la actividad física mientras se refuerzan habilidades matemáticas.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar los términos de la división.
- Reconocer una división exacta.
- Reconocer la división no exacta o entera.
- Resolver problemas utilizando la división.
- Hacer la prueba de la división.
- Dividir con un dividendo de tres o más cifras.
- Dividir separando dos y tres cifras en el dividendo.
- Realizar divisiones con cocientes con ceros.
- Calcular expresiones aritméticas con operaciones combinadas.
- Calcular expresiones con operaciones combinadas con y sin paréntesis.
- Identificar situaciones de la vida cotidiana que se resuelven con la división.
- Resolver problemas con varias operaciones.
- Aproximar números a las centenas y a los millares.
- Confiar en sus capacidades para resolver los retos matemáticos que se le proponen.
- Practicar el cálculo mental contando de 25 en 25, de 50 en 50 y de 75 en 75.
- Deducir las preguntas de problemas a partir de las operaciones que lo resuelven.
- Resolver problemas utilizando operaciones de números naturales.
- Conocer el significado de las operaciones.
- Resolver juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.
- Automatizar el algoritmo simplificado de la división.
- Aprender la utilidad de la división en la resolución de repartos y agrupaciones en la vida cotidiana.
- Perseverar en el proceso de búsqueda de soluciones a un problema de división.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- División de números naturales resueltas con flexibilidad y sentido en situaciones contextualizadas: estrategias y herramientas de resolución y propiedades.
- Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Estrategias de reconocimiento de qué operaciones simples (suma, resta, multiplicación, división como reparto y partición) son útiles para resolver situaciones contextualizadas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Valoración de la contribución de las matemáticas a los distintos ámbitos del conocimiento humano desde una perspectiva de género.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y

resolución.

1.2. Desarrollar estrategias informales para obtener la solución correcta en un problema o situación problemática y sistematizar procedimientos informales de resolución a nivel inicial.

1.4. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.

2.3. Reconocer patrones o regularidades, construyendo intuitivamente contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.

4.2. Interpretar y reproducir algoritmos sencillos mediante códigos visuales.

4.4. Analizar situaciones sencillas para definir y conseguir estrategias ganadoras en juegos de lógica o juegos de tablero.

5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.

6.3. Justificar adecuadamente la validez de los resultados provenientes de situaciones problemáticas del entorno personal o educativo del alumnado, a través de comunicaciones orales o escritas informales.

8.1. Identificar y verbalizar emociones y actitudes en la resolución de problemas o en situaciones de aprendizaje relacionadas con las matemáticas.

UNIDAD 5 – FRUTAS Y VERDURAS

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y alumnas aprenderán sobre las fracciones a través de actividades prácticas relacionadas con frutas y verduras. Utilizarán situaciones cotidianas para comprender cómo se aplican las fracciones en la vida real., es decir, el alumnado identificará, representará y operará con fracciones usando frutas y verduras como contexto. Así que esta situación ayudará a los alumnos a conectar el concepto matemático de las fracciones con situaciones del día a día.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Reconocer los términos de una fracción: numerador y denominador.

- Leer y escribir fracciones.
- Interpretar la representación gráfica de una fracción.
- Representar gráficamente una fracción.
- Comparar fracciones con el mismo denominador.
- Reconocer y representar fracciones equivalentes.
- Sumar y restar fracciones con igual denominador.
- Calcular la fracción de un número.
- Reconocer y representar fracciones decimales.
- Resolver problemas utilizando fracciones.
- Emplear estrategias de cálculo mental para calcular la diferencia entre dos números.
- Realizar cálculos con monedas de céntimos y euros.
- Interpretar el enunciado de un problema
- Resolver problemas separando los datos necesarios de los que no lo son.
- Resolver juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.
- Leer y escribir fracciones.
- Representar gráficamente una fracción.
- Representar las partes de un todo o de un número de elementos de un grupo mediante una fracción.
- Valorar la utilidad de los números fraccionarios en la vida cotidiana.
- Resolver problemas con fracciones.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y

algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Fracciones propias con denominador hasta 12 en contextos de la vida cotidiana. Números naturales y fracciones en contextos de la vida cotidiana: comparación y ordenación.
- Fracciones propias con denominador hasta 12 en contextos de la vida cotidiana.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Sensibilidad y respeto ante las diferencias individuales presentes en el aula: identificación y rechazo de actitudes discriminatorias.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Fracciones propias con denominador hasta 12 en contextos de la vida cotidiana. Números naturales y fracciones en contextos de la vida cotidiana: comparación y ordenación.

CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS

D'APRENENTATGE PLANTEJADES

1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y resolución.

Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.

2.2. Comprobar relaciones matemáticas en –y mediante– los procedimientos de razonamiento matemático intuitivo.

3.2. Usar modelos matemáticos básicos que permitan interpretar una situación real sencilla, y extraer conclusiones.

4.4. Analizar situaciones sencillas para definir y conseguir estrategias ganadoras en juegos de lógica o juegos de tablero

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.

6.4. Utilizar un lenguaje matemático adecuado para defender sus propios razonamientos de forma argumentada.

8.2. Mostrar una actitud positiva y perseverante en el trabajo matemático, tanto individual como colaborativo.

UNIDAD 6 – LOS TERREMOTOS

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

Los alumnos y las alumnas aprenderán sobre los números decimales mediante el estudio de datos relacionados con terremotos. utilizarán la escala de magnitud y otros datos numéricos para comprender cómo se aplican los decimales en situaciones reales. Esta situación de aprendizaje conecta las matemáticas con un tema relevante y significativo, permitiendo al alumnado ver la aplicación práctica de los números decimales.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Diferenciar la parte entera y la parte decimal de un número decimal.
- Reconocer las décimas en una representación gráfica de un cuadrado.
- Calcular el número decimal equivalente a una fracción decimal.
- Reconocer las centésimas en una representación gráfica de un cuadrado.
- Calcular el número decimal equivalente a una fracción de denominador 100.
- Leer y escribir números decimales.
- Representar números decimales en la recta numérica.
- Comparar números decimales.

- Redondear números a la unidad más próxima.
- Relacionar el dinero con los números decimales.
- Escribir precios con números decimales..
- Descomponer en decenas y unidades para restar mentalmente.
- Interpretar figuras geométricas.
- Elegir el resultado de un problema.
- Interpretar el resultado de una división entera.
- Aplicar las operaciones con números naturales en juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.
- Interpretar figuras geométricas.
- Calcular el número decimal equivalente a una fracción.
- Interpretar la representación gráfica de un número decimal.
- Descomponer un número decimal.
- Relacionar el dinero con los números decimales.
- Resolver problemas con números decimales.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

SABERES ESPECÍFICOS

- Números naturales y fracciones en contextos de la vida cotidiana: comparación y ordenación.
- Representación de la relación «mayor que» y «menor que», y uso de los signos $<$ y $>$.
- Cálculo y estimación de cantidades y cambios (euros y céntimos de euro) en problemas de la vida cotidiana: ingresos, gastos y ahorro. Decisiones de compra responsable.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Participación activa en el trabajo en equipo, escucha activa y respeto por el trabajo de los demás.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas
- Participación activa en el trabajo en equipo, escucha activa y respeto por el trabajo de los demás.

._CRITERIOS DE EVALUACIÓN_ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D,APRENTATGE PLANTEJADES.

- 1.1. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.
- 1.3. Comprobar si la solución obtenida en un problema cumple las condiciones o exigencias del enunciado.
- 2.4. Comparar distintos procedimientos matemáticos relativos al cálculo, la medida, el sentido espacial y geométrico, el tratamiento de datos o los procesos aleatorios, y utilizarlos de manera flexible.
- 3.2. Usar modelos matemáticos básicos que permitan interpretar una situación real sencilla, y extraer conclusiones
- 5.2. Reconocer representaciones numéricas, geométricas y gráficas que describen objetos matemáticos elementales en contextos cercanos al alumnado.
- 5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.
- 6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.
- 6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos

matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.

6.3. Justificar adecuadamente la validez de los resultados provenientes de situaciones problemáticas del entorno personal o educativo del alumnado, a través de comunicaciones orales o escritas informales.

UNIDAD 7 – LOS TIBURONES

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y las alumnas aprenderán sobre las unidades de longitud (metros, decímetros, centímetros y milímetros) mediante el estudio de diferentes especies de tiburones. Utilizarán datos reales sobre el tamaño y la longitud de los tiburones para entender y aplicar estas unidades. Esta situación no solo enseña sobre unidades de longitud, sino que conecta al alumnado con el fascinante tema de los tiburones , fomentando su curiosidad e interés por la biología marina.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Reconocer las unidades de longitud menores que el metro.
- Medir longitudes menores que un metro.
- Dibujar segmentos de longitudes dadas.
- Aplicar las equivalencias entre submúltiplos del metro.
- Reconocer las unidades de longitud mayores que el metro.
- Aplicar las equivalencias entre múltiplos del metro.
- Expresar longitudes en forma compleja e incompleja.
- Transformar longitudes entre formas complejas e incomplejas.
- Reconocer las unidades de tiempo y sus equivalencias.
- Leer relojes analógicos y digitales.
- Identificar magnitudes habituales en situaciones y problemas de la vida cotidiana.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Emplear estrategias de cálculo mental para sumar 99 a números de dos y tres cifras.
- Practicar la suma de números naturales.
- Resolver problemas obteniendo datos de una ilustración.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Resolver juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.

- Aplicar las equivalencias entre múltiplos y submúltiplos del metro.
- Expresar longitudes en forma compleja e incompleja.
- Resolver problemas cotidianos relacionados con la longitud.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Estrategias de comparación y ordenación de medidas de la misma magnitud: aplicación de equivalencias entre unidades en problemas de la vida cotidiana.
- Estrategias de comparación y ordenación de medidas de la misma magnitud. Medida del tiempo y determinación de la duración de periodos de tiempo.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Reconocimiento y comprensión de las emociones y experiencias de los demás

ante las matemáticas.

- Reconocimiento y comprensión de las emociones y experiencias de los demás ante las matemáticas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.2. Desarrollar estrategias informales para obtener la solución correcta en un problema o situación problemática y sistematizar procedimientos informales de resolución a nivel inicial.

1.3. Comprobar si la solución obtenida en un problema cumple las condiciones o exigencias del enunciado.

1.4. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.

2.2. Comprobar relaciones matemáticas en –y mediante– los procedimientos de razonamiento matemático intuitivo.

3.3. Comparar modelos matemáticos correspondientes a situaciones reales en contextos similares.

5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.

8.2. Mostrar una actitud positiva y perseverante en el trabajo matemático, tanto individual como colaborativo.

UNIDAD 8 – ÁRBOLES GIGANTES

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y alumnas aprenderán sobre las unidades de masa (gramos y kilogramos) y capacidad (litros y mililitros) mediante el estudio de árboles gigantes, como las secuoyas y los eucaliptos. Utilizarán datos sobre la masa de las maderas y la cantidad de agua que estos árboles pueden almacenar para entender y aplicar estas unidades; es decir identificarán , compararán y convertirán unidades de masa y capacidad en el contexto del estudio de árboles gigantes. Con esta situación de

fomentará el trabajo cooperativo, el dialogo la exposición ora, , además de provocar en el alumndo la curiosidad e interes por el medio ambiente.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Aplicar la equivalencia entre el gramo y el kilogramo.
- Calcular masas utilizando el kilo, el medio kilo y el cuarto de kilo.
- Expresar la masa de objetos empleando la tonelada.
- Reconocer los submúltiplos del litro.
- Expresar capacidades utilizando el litro, el medio litro y el cuarto de litro.
- Expresar medidas de masas y capacidades con números decimales
- Identificar magnitudes habituales en situaciones y problemas de la vida cotidiana.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Emplear estrategias de cálculo mental para restar 99 a números de tres cifras.
- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Resolver problemas averiguando el dato que falta.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Resolver juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.
- Aplicar las equivalencias entre múltiplos y submúltiplos del gramo.
- Aplicar las equivalencias entre múltiplos y submúltiplos del litro.
- Resolver problemas cotidianos relacionados con la masa y la capacidad.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE07. Identificar fenómenos y problemas importantes desde el punto de vista cultural y social en los que el conocimiento matemático juega un papel decisivo.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Estrategias de comparación y ordenación de medidas de la misma magnitud: aplicación de equivalencias entre unidades en problemas de la vida cotidiana.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Reconocimiento y comprensión de las emociones y experiencias de los demás ante las matemáticas.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN

1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y resolución.

1.5. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.

2.1. Comprobar conjeturas sobre relaciones matemáticas que permitan desarrollar de forma intuitiva nuevo contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.

2.4. Comparar distintos procedimientos matemáticos relativos al cálculo, la medida, el sentido espacial y geométrico, el tratamiento de datos o los procesos aleatorios, y utilizarlos de manera flexible.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.1. Reconocer y comprender mensajes orales y escritos sencillos que contengan lenguaje matemático básico.

6.3. Justificar adecuadamente la validez de los resultados provenientes de situaciones problemáticas del entorno personal o educativo del alumnado, a través de comunicaciones orales o escritas informales.

7.1. Reconocer el contenido matemático presente en juegos, actividades sociales y productos culturales cercanos a la experiencia del alumnado.

8.2. Mostrar una actitud positiva y perseverante en el trabajo matemático, tanto individual como colaborativo.

UNIDAD 9 – UN PUENTE GRANDIOSO

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

El viaducto de Millau, ubicado en Francia, es una impresionante obra de ingeniería que conecta dos valles y es conocido por su altura y diseño arquitectónico. En esta situación de aprendizaje los alumnos y alumnas, a través del estudio de este viaducto, explorarán diferentes tipos de ángulos y la relación entre las rectas secantes y paralelas. Esta situación no solo enseñará conceptos fundamentales de geometría sino que también conectará al alumnado con una obra arquitectónica impresionante, fomentando su interés por la matemática aplicada en el mundo real.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Reconocer ángulos y distinguir sus elementos.
- Distinguir tipos de ángulos: recto, agudo y obtuso.
- Utilizar el transportador de ángulos para su medición y construcción.
- Reconocer las relaciones entre pares de ángulos..
- Reconocer el eje de simetría de una figura u objeto.
- Doblar una figura para comprobar la existencia de un eje de simetría.
- Dibujar una figura simétrica a una figura dada.
- Aplicar traslaciones a una figura representada en una cuadrícula.
- Utilizar las coordenadas para orientarse en un plano.
- Identificar magnitudes habituales en situaciones y problemas de la vida cotidiana.

- Clasificar las rectas según su posición relativa.
- Emplear estrategias de cálculo mental para sumar 999 a números de dos a cuatro cifras.
- Practicar la suma y la multiplicación de números naturales.
- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Resolver problemas eligiendo soluciones razonables y calculando el dato que falta.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Buscar regularidades geométricas.
- Clasificar ángulos según su amplitud.
- Utilizar con precisión los instrumentos de dibujo.
- Clasificar las rectas según su posición relativa.
- Clasificar parejas de ángulos según su relación.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Vocabulario: descripción verbal de los elementos y las propiedades de figuras geométricas sencillas.
- Figuras geométricas de dos o tres dimensiones en objetos de la vida cotidiana.
- Estrategias y técnicas de construcción de figuras geométricas de dos dimensiones.
- Identificación y generación de figuras transformadas mediante traslaciones y simetrías.
- Descripción de la posición de objetos en el espacio, utilizando vocabulario geométrico adecuado.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales.
- Participación activa en el trabajo en equipo, escucha activa y respeto por el trabajo de los demás.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.3. Comprobar si la solución obtenida en un problema cumple las condiciones o exigencias del enunciado.

1.4. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.

2.4. Comparar distintos procedimientos matemáticos relativos al cálculo, la medida, el sentido espacial y geométrico, el tratamiento de datos o los procesos aleatorios, y utilizarlos de manera flexible.

3.2. Usar modelos matemáticos básicos que permitan interpretar una situación real sencilla, y extraer conclusiones.

5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos

elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.

6.4. Utilizar un lenguaje matemático adecuado para defender sus propios razonamientos de forma argumentada.

8.3. Mostrar una disposición favorable a la superación y mejora personal y del trabajo en equipo en la realización de tareas y actividades relacionadas con las matemáticas.

Las situaciones de aprendizaje que se muestran a continuación, se trabajaran a lo largo de todo el curso durante una sesión a la semana a través de los proyectos interdisciplinarios. Los saberes básicos principales a trabajar serán geometría, estadística, probabilidad y áreas.

UNIDAD 10 – EL CUBO DE AGUA

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

El Cubo del Agua es un edificio moderno que destaca por su diseño arquitectónico innovador y su forma cúbica. En esta situación de aprendizaje a través del estudio de esta estructura, los alumnos y las alumnas explorarán y clasificarán diferentes tipos de polígonos presentes en su diseño, comprendiendo sus propiedades y su aplicación en arquitectura.. Esta situación no solo enseñará conceptos fundamentales sobre polígonos sino que también conectará al alumnado con un ícono arquitectónico contemporáneo , fomentando su interés por las matemáticas aplicadas al diseño.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Identificar los elementos de un polígono.
- Calcular el perímetro de un polígono.
- Clasificar los triángulos según los lados y según los ángulos.
- Clasificar los cuadriláteros: paralelogramos y no paralelogramos.
- Reconocer los paralelogramos: rectángulo, romboide, cuadrado y rombo.
- Identificar los cuadriláteros no paralelogramos: trapecio y trapezoide.
- Reconocer el centímetro cuadrado como unidad de superficie.
- Determinar la superficie de una figura cuadriculada.
- Conocer las fórmulas de cálculo del área del cuadrado y del rectángulo.
- Calcular el área de triángulos rectángulos.

- Reconocer los elementos característicos de la circunferencia.
- Distinguir entre circunferencia y círculo.
- Dibujar circunferencias con objetos de la vida cotidiana.
- Emplear estrategias de cálculo mental para restar 999 a números de cuatro cifras.
- Determinar si hay relación entre el perímetro y el área de distintas figuras.
- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Resolver problemas planteando preguntas intermedias.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Calcular el perímetro de un polígono.
- Identificar distintos polígonos según el número de lados.
- Utilizar el compás para dibujar circunferencias y polígonos.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

CE07. Identificar fenómenos y problemas importantes desde el punto de vista cultural y social en los que el conocimiento matemático juega un papel decisivo.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes

situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Figuras geométricas de dos o tres dimensiones en objetos de la vida cotidiana: identificación y clasificación atendiendo a sus elementos y a las relaciones entre ellos. Estrategias y técnicas de construcción de figuras geométricas de dos dimensiones.
- Propiedades de figuras geométricas de dos y tres dimensiones: exploración mediante materiales manipulables y el manejo de herramientas digitales
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.
- Estrategias para el cálculo de perímetros de figuras planas y utilización en la resolución de problemas de la vida cotidiana.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Valoración de la contribución de las matemáticas a los distintos ámbitos del conocimiento humano desde una perspectiva de género.
- Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas.
- Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos (reglas de juegos, instrucciones secuenciales, bucles, patrones repetitivos, programación por bloques, robótica educativa...).

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y resolución.

3.3. Comparar modelos matemáticos correspondientes a situaciones reales en contextos similares.

4.1. Identificar regularidades en una secuencia de datos y predecir resultados mediante el reconocimiento de patrones sencillos.

5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.

5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos

elementales en situaciones cercanas al alumnado.

6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.

6.4. Utilizar un lenguaje matemático adecuado para defender sus propios razonamientos de forma argumentada.

7.2. Valorar la importancia de las matemáticas para resolver problemas de la vida cotidiana que involucren aspectos como el cálculo aritmético, la incertidumbre, el razonamiento lógico, el pensamiento computacional, el uso e interpretación de datos o el sentido geométrico y espacial.

8.1. Identificar y verbalizar emociones y actitudes en la resolución de problemas o en situaciones de aprendizaje relacionadas con las matemáticas.

UNIDAD 11 – EDIFICIOS SINGULARES

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y las alumnas explorarán cómo los cuerpos geométricos (esferas, cubos, cilindros, pirámides, prismas, etc) se utilizan en la arquitectura, mediante la observación de edificios singulares, como por ejemplo, la Torre Eiffel, el Museo Guggenheim, la Sagrada Familia, etc. y posteriormente realizarán una manualidad que consistirá en la creación, en grupos, de un edificio. Esto les permitirá relacionar conceptos matemáticos con ejemplos reales en su entorno.

El objetivo de esta situación de aprendizaje es que el alumnado recuerde y aplique saberes básicos sobre los cuerpos geométricos, identificando ejemplos en edificaciones singulares y creando un proyecto que refleje su comprensión.

Esta situación de aprendizaje permite por una parte a los alumnos y a las alumnas conectar conceptos matemáticos con ejemplos arquitectónicos reales, fomentando una comprensión más profunda y significativa de los cuerpos geométricos y por otra fomentar el diálogo, el trabajo cooperativo y la exposición oral.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Reconocer los prismas y las pirámides y sus elementos geométricos.
- Clasificar prismas y pirámides según el polígono de la base.
- Identificar el desarrollo plano de un prisma y de una pirámide.
- Construir un prisma y una pirámide a partir de su desarrollo plano.
- Reconocer los principales cuerpos redondos y sus elementos.

- Reconocer objetos del entorno relacionados con cuerpos redondos.
- Utilizar el cubo como unidad de volumen.
- Identificar patrones.
- Interpretar las instrucciones para la escritura automática de una letra.
- Escribir instrucciones para la escritura automática de una letra.
- Seguir una serie de instrucciones para escribir una letra.
- Emplear estrategias de cálculo mental para calcular el doble de un número.
- Resolver problemas de precios, billetes y monedas.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Elegir y justificar un procedimiento de resolución para un problema.
- Utilizar la calculadora para resolver una operación.
- Completar una ficha descriptiva de un cuerpo geométrico.
- Comparar y clasificar los principales cuerpos geométricos.
- Identificar el desarrollo plano de prismas y pirámides.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver problemas relevantes del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del

ámbito personal, educativo o social.

CE08. Gestionar las emociones y actitudes implicadas en los procesos matemáticos, aceptando la incertidumbre, las dificultades y los errores que dichos procesos conllevan, y controlando la atención para lograr un aprendizaje significativo y adaptable a diferentes situaciones.

SABERES ESPECÍFICOS

- Propiedades de figuras geométricas de dos y tres dimensiones: exploración mediante materiales manipulables y el manejo de herramientas digitales.
- Propiedades de figuras geométricas de dos y tres dimensiones: exploración mediante materiales manipulables. Predicción razonada de términos a partir de las regularidades en una colección de números, figuras o imágenes.
- Figuras geométricas de dos o tres dimensiones en objetos de la vida cotidiana: identificación y clasificación atendiendo a sus elementos y a las relaciones entre ellos.
- Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos.
- Reconocimiento de relaciones geométricas en campos ajenos a la clase de matemáticas, como el arte, las ciencias y la vida cotidiana.
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Participación activa en el trabajo en equipo, escucha activa y respeto por el trabajo de los demás.
- Cálculo y estimación de cantidades y cambios (euros y céntimos de euro) en problemas de la vida cotidiana: ingresos, gastos y ahorro. Decisiones de compra responsable.
- Reconocimiento de relaciones geométricas en campos ajenos a la clase de matemáticas, como el arte, las ciencias y la vida cotidiana.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.
- Propiedades de figuras geométricas de dos y tres dimensiones: exploración mediante materiales manipulables. Predicción razonada de términos a partir de las regularidades en una colección de números, figuras o imágenes.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

- 1.2. Desarrollar estrategias informales para obtener la solución correcta en un problema o situación problemática y sistematizar procedimientos informales de resolución a nivel inicial.
- 2.2. Comprobar relaciones matemáticas en –y mediante– los procedimientos de razonamiento matemático intuitivo.
- 3.2. Usar modelos matemáticos básicos que permitan interpretar una situación real sencilla, y extraer conclusiones.
- 4.3. Aplicar algoritmos sencillos mediante códigos visuales y/o herramientas tecnológicas básicas para resolver situaciones problemáticas.
- 4.4. Analizar situaciones sencillas para definir y conseguir estrategias ganadoras en juegos de lógica o juegos de tablero.
- 5.1. Utilizar correctamente las representaciones icónico-manipulativas de objetos y procesos matemáticos en situaciones cercanas al alumnado, respetando las reglas básicas que los rigen.
- 5.2. Reconocer representaciones numéricas, geométricas y gráficas que describen objetos matemáticos elementales en contextos cercanos al alumnado.
- 5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.
- 6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.
- 6.4. Utilizar un lenguaje matemático adecuado para defender sus propios razonamientos de forma argumentada.
- 8.2. Mostrar una actitud positiva y perseverante en el trabajo matemático, tanto individual como colaborativo.

UNIDAD 12 – DEPORTE FEMENINO

SITUACIÓN DE APRENDIZAJE

En esta situación de aprendizaje los alumnos y las alumnas aprenderán a recopilar, analizar e interpretar datos estadísticos sobre la participación y el rendimiento de las mujeres en diversas disciplinas deportivas, aplicando conceptos de probabilidad y estadística

Esta situación permite al alumnado aplicar conceptos matemáticos a un contexto real y relevante, fomentando su interés por el deporte femenino y su impacto social.

OBJETIVOS DIDÁCTICOS

- Interpretar una tabla de recuento y de frecuencias.
- Interpretar un gráfico de barras.
- Extraer información de un gráfico de líneas.
- Interpretar un pictograma.
- Distinguir experimentos aleatorios de experimentos deterministas.
- Utilizar un vocabulario adecuado para describir la probabilidad de un suceso.
- Deducir qué operación se lleva a cabo a partir de una serie de datos.
- Interpretar posiciones y movimientos en un plano.
- Resolver problemas con la información de un gráfico estadístico.
- Interpretar el enunciado de un problema.
- Confiar en sus capacidades para resolver los retos matemáticos que se le proponen.
- Emplear estrategias de cálculo mental para calcular la mitad de un número con dos cifras pares.
- Ser tolerante al participar en actividades colectivas.
- Elegir datos coherentes para describir situaciones de la vida cotidiana.
- Interpretar un texto que incluye datos con números naturales.
- Confiar en los procedimientos propios al enfrentarse a la resolución de problemas.
- Resolver juegos y retos matemáticos y de la vida cotidiana.
- Interpretar una tabla de recuento.
- Construir una tabla de frecuencias y un gráfico de barras.
- Interpretar un pictograma.
- Determinar la probabilidad de un suceso.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS

CE01. Resolver problemas relacionados con situaciones reales del entorno personal, social y educativo utilizando estrategias informales, representaciones y conceptos concretos.

CE02. Observar, formular, explorar y comprobar conjeturas sencillas sobre propiedades y relaciones matemáticas concretas, reconociendo y conectando procedimientos, patrones, regularidades y estructuras.

CE03. Construir modelos matemáticos concretos y utilizar conceptos y procedimientos matemáticos sencillos para abordar e interpretar situaciones, fenómenos y problemas relevantes en el ámbito personal, educativo o social.

CE04. Construir y aplicar algoritmos sencillos para afrontar situaciones y resolver

problemas del ámbito personal, educativo o social, organizando datos, descomponiendo un problema en partes, reconociendo patrones y empleando herramientas TIC.

CE05. Utilizar con corrección el simbolismo matemático, haciendo transformaciones y algunas conversiones entre representaciones icónico-manipulativas, numéricas, geométricas y gráficas, para describir y analizar situaciones relevantes del ámbito personal, educativo o social.

CE06. Comprender y producir mensajes orales y escritos concretos de manera informal, empleando un lenguaje matemático sencillo para comunicar y argumentar sobre características, conceptos, procedimientos y resultados relacionados con situaciones del ámbito personal, educativo o social.

SABERES ESPECÍFICOS

- Gráficos estadísticos sencillos para representar datos, seleccionando el más conveniente, mediante recursos tradicionales y aplicaciones informáticas sencillas.
- Gráficos estadísticos de la vida cotidiana: lectura e interpretación. Comparación gráfica de dos conjuntos de datos para establecer relaciones y extraer conclusiones. Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos.
- Identificación de suceso seguro, suceso posible y suceso imposible. Comparación de la probabilidad de dos sucesos de forma intuitiva. Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos.
- Estrategias para la interpretación y modificación de algoritmos sencillos (instrucciones secuenciales).
- Estrategias de cálculo mental con números naturales y fracciones. Fomento de la autonomía y estrategias para la toma de decisiones en situaciones de resolución de problemas
- Valoración de la contribución de las matemáticas a los distintos ámbitos del conocimiento humano desde una perspectiva de género.
- Gestión emocional: estrategias de identificación y manifestación de las propias emociones ante las matemáticas. Iniciativa y tolerancia ante la frustración en el aprendizaje de las matemáticas.

CRITERIOS DE EVALUACIÓN ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

- 1.1. Identificar la información relevante e irrelevante de un problema o situación problemática del entorno personal y social del alumnado que permita su abordaje y resolución.
- 1.4. Extraer consecuencias de la situación problemática planteada y obtener herramientas o estrategias aplicables en el ámbito personal o educativo.
- 2.3. Reconocer patrones o regularidades, construyendo intuitivamente contenido matemático de naturaleza numérica, métrica, espacial, geométrica o estocástica.
- 3.1. Identificar el contenido y las herramientas matemáticas sencillas que permiten abordar situaciones reales cercanas y relevantes, posibilitando la construcción de modelos matemáticos básicos.
- 4.3. Aplicar algoritmos sencillos mediante códigos visuales y/o herramientas tecnológicas básicas para resolver situaciones problemáticas.
- 5.2. Reconocer representaciones numéricas, geométricas y gráficas que describen objetos matemáticos elementales en contextos cercanos al alumnado.
- 5.3. Usar representaciones numéricas, geométricas y gráficas de objetos matemáticos elementales en situaciones cercanas al alumnado.
- 6.2. Comunicar de manera informal aspectos relacionados con conceptos y procedimientos matemáticos sencillos presentes en contextos cercanos al alumnado.
- 6.4. Utilizar un lenguaje matemático adecuado para defender sus propios razonamientos de forma argumentada.

CONEIXEMENT DEL MEDI NATURAL, SOCIAL I CULTURAL

DISTRIBUCIÓ DEL TEMPS

UNITATS DIDÀCTIQUES	TEMPORALITZACIÓ
<i>P R I M E R T R I</i>	<i>M E S T R E</i>
Avaluacions inicials	Setembre
1- Els animals	Setembre - Octubre
2- Les plantes	Novembre - Desembre
<i>S E G O N T R I</i>	<i>M E S T R E</i>
3- Matèria i energia	Gener -febrer
4- L'aigua, el cicle d'aquesta hidrografia	març

d'Espanya	
<i>T E R C E R T R I M E S T R E</i>	
5- Tipus de paisatges, relleu	Abril
6- L'empremta del temps	Maig - Juny

UNITAT 1- ELS ANIMALS

SITUACIÓ D'APRENTATGE

La situació d'aprenentatge acostuma l'alumnat a la cura i respecte cap als animals a partir dels seus coneixements previs.

Partirem d'una imatge de la mascota o d'un animal que agrada a cada alumne/a.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Conèixer les funcions vitals dels animals, la seua alimentació, la seua reproducció i la seua relació.
- Identificar les característiques principals dels animals invertebrats.
- Reconèixer els principals grups d'animals invertebrats mitjançant dibuixos i fotografies.
- Analitzar amb detall les característiques d'un insecte: la formiga.
- Estudiar les funcions de reproducció, alimentació i relació de les abelles.
- Conèixer les característiques dels animals vertebrats.
- Comparar l'esquelet d'un goril·la amb l'humà.
- Buscar informació a internet sobre l'opercle dels peixos.
- Explicar per què els amfibis tenen aquest nom.
- Argumentar la necessitat dels amfibis de viure a prop de l'aigua.
- Explicar per què els amfibis poden pondre els ous a terra ferma.
- Identificar les característiques dels rèptils.
- Buscar alguna au típica propera i descriure'n les característiques.
- Dir si els mamífers són ovípars o vivípars.
- Buscar informació sobre la hibernació.
- Conèixer les característiques bàsiques dels invertebrats.
- Reconèixer què tenen en comú esponges i anemones.
- Escriure una redacció sobre els beneficis que tenen els cucs de terra per al sòl.

- Enumerar els grups dels mol·luscs.
- Consultar un recurs digital sobre els insectes.
- Fer una llista d'artròpodes comestibles.
- Conèixer les parts del cos dels insectes.
- Elaborar una llista de necessitats d'una mascota.
- Seguir les instruccions per fer un ecosistema en 3D.
- Elaboració en grup d'unes targetes amb dades animals que serviran per jugar.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE01. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CE02. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CE03. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l professorat, el raonament científic i l'experimentació.

CE04. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

SABERS ESPECÍFICS

- Els animals. Classificació en subgrups segons les seues característiques d'adaptació al mig, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- La vida en el nostre planeta. Els animals. Classificació en subgrups segons les seues característiques d'adaptació al mig, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Tècniques cooperatives senzilles per al treball en equip.
- Reconeixement dels sentiments i emocions pròpies i dels companys i companyes per a establir relacions socials adequades.
- Concepte d'ecologia, la cura i el respecte pels espais naturals, els animals i les plantes.

- El maltractament animal i la seua prevenció.
- Foment de la curiositat, la iniciativa i la constància en la realització de les diferents investigacions.
- Dispositius i recursos digitals d'acord amb les necessitats del context educatiu.

CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

- 1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interés personal.
- 2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.
- 2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana, utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.
- 2.3. Manejar de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials utilitzats habitualment en desenvolupament de projectes i la realització de xicotetes investigacions.
- 2.4. Presentar el producte final en diferents formats, explicant els passos seguits.
- 3.1. Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.
- 3.2. Realitzar de forma guiada experiments senzills, utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es realitza.
- 4.2. Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.
- 4.4. Assumir responsabilitats i tasques en els contextos escolar, familiar i comunitari pròxim superant els estereotips sexistes.

UNITAT 2- LES PLANTES

SITUACIÓ D'APRENTATGE

La situació d'aprenentatge pretén acostar a l'alumnat les característiques de les plantes i el seu cicle biològic. Per què son importants les plantes?

Partirem aquesta situació d'aprenentatge portant una planta a l'aula amb fulles, flors o un cactus amb floretes per començar a analitzar tots els aspectes. Partirem d'allò que veuen, saben per acabar en allò que volen saber o dubtes i contradiccions que tenen.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Enumerar les característiques principals de les plantes.
- Classificar les plantes: amb flors i sense flors.
- Distingir les plantes segons el tipus de tija.
- Consultar informació a internet aplicant els seus propis recursos digitals.
- Reconèixer les parts d'una planta i les seues funcions.
- Descriure les funcions vitals de les plantes.
- Comparar plantes i fongs.
- Diferenciar arbustos i arbres.
- Buscar informació sobre la nutrició de les plantes en un recurs digital.
- Comprendre la informació d'un vídeo sobre la respiració de les plantes.
- Buscar en un diccionari les paraules autòtrof i heteròtrof de manera autònoma.
- Conèixer la funció de la saba.
- Buscar informació sobre la nutrició de les plantes en un recurs digital.
- Comprendre la informació d'un vídeo sobre la respiració de les plantes.
- Buscar en un diccionari les paraules autòtrof i heteròtrof de manera autònoma.
- Conèixer la funció de la saba.
- Descriure els canvis de la flor quan es torna fruit.
- Investigar sobre els altres tipus de reproducció de les plantes.
- Classificar un cultiu de la comunitat en el tipus d'agricultura que s'emmarca.
- Escriure una redacció sobre un tipus de ramaderia.
- Buscar informació a Internet sobre plantes que es poden menjar, que són ornamentals...
- Preparar un xarop per a la tos seguint les instruccions donades.
- Estudiar les plantes que hi ha a prop d'on viu i fer-ne fitxes de classificació.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE01. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CE02. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CE03. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l professorat, el raonament científic i l'experimentació.

CE04. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

CE05. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

SABERS ESPECÍFICS

- Foment de la curiositat, la iniciativa i la constància en la realització de les diferents investigacions.
- Els ecosistemes. Factors biòtics i abiòtics. Equilibri i conservació.
- Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la investigació.
- Importància de la biodiversitat.
- Vocabulari científic bàsic relacionat amb les diferents investigacions.
- Relació de l'ésser humà amb els ecosistemes per cobrir les necessitats de la societat.
- La classificació dels éssers vius, els grans regnes de la natura.
- Les plantes. Classificació en subgrups segons les seues característiques d'adaptació al medi, obtenció d'energia, relació i reproducció.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Observació del medi natural o social; admiració d'un tema concret. Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Consciència ecosocial. Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.

CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.

2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills

processos d'investigació.

2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana, utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.

3.1. Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.

3.2. Realitzar de forma guiada experiments senzills, utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es realitza.

3.4. Interpretar la informació obtinguda com a resultat de la realització d'un experiment.

3.5. Presentar els resultats de xicotetes investigacions en forma d'esquemes visualment senzills, utilitzant correctament un llenguatge científic bàsic i explicant els passos que s'han seguit en el procés.

4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.

5.1. Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.

5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.

UNITAT 3- MATERIA I ENERGIA

SITUACIÓ D'APRENTATGE

La matèria i l'energia, què són? La matèria i l'energia canvien?

Observem imatges de panells solars, de cotxes elèctrics, cotxes de gasolina, de la fàbrica tèrmica de Castelló, ... També de diferents materials fusta, carbó, paper,... imatges que seran un primer estímul per a parlar de l'energia i matèria, de la seua necessitat, del que coneixem sobre elles.... A partir d'ací d'aquesta situació començarem a investigar i a indagar en els coneixements previs del nostre alumnat.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Definir què és la matèria i identificar-ne les propietats.
- Distingir entre substàncies pures i mesclures.
- Caracteritzar els estats de la matèria i els seus canvis físics i químics.
- Explicar què és un material.

- Assenyalar l'origen natural, artificial o mineral dels materials.
- Conèixer les propietats principals dels materials.
- Caracteritzar l'energia i les diferents formes d'energia.
- Conèixer els instruments per a mesurar la massa i el volum.
- Explicar en què consisteix la resistència.
- Buscar informació en un recurs digital sobre Arquimedes.
- Comprendre la informació d'un vídeo sobre l'energia.
- Dir de quines maneres es pot manifestar l'energia.
- Caracteritzar les fonts d'energia no renovables.
- Proposar mesures perquè les fonts d'energia no renovables no s'esgoten.
- Conèixer a fons les fonts d'energia renovables principals.
- Aprofundir en els efectes de la calor.
- Buscar informació sobre electrodomèstics de baix consum.
- Fer uns contenidors de reciclatge.
- Calcular la despesa energètica en una casa.
- Planificar la comunicació del resultat de l'estudi.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE01. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CE02. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CE03. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l professorat, el raonament científic i l'experimentació.

CE04. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

CE05. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

SABERS ESPECÍFICS

- Matèries, força i energia. Les propietats dels materials: duresa, flexibilitat, massa i volum. Materials naturals i artificials. Tipus d'energia, el so, la llum i la calor. L'energia elèctrica. Ús i consum responsable.
- Canvis d'estat. Aplicacions i usos en la vida quotidiana.
- Canvis d'estat, materials conductors i aïllants.
- Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la investigació.
- Reptes del món actual.
- Exemples de bons usos i mals usos dels recursos naturals del nostre planeta i les seues conseqüències.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
- La vida en el nostre planeta. Accions per al Consum responsable de béns i serveis.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Comprovació, disseny, prototipat i/o prova.

CRITERIS D'AVUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE.

1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.

1.5. Identificar conductes segures i poc segures relacionades amb la informació personal (imatge, dades i contrasenyes) en l'ús de les tecnologies digitals.

2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.

2.2. Proposar possibles solucions a qüestions o problemes relacionats amb l'activitat quotidiana, utilitzant tècniques senzilles de pensament de disseny i pensament computacional.

3.1. Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.

3.2. Realitzar de forma guiada experiments senzills, utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es realitza.

3.3. Emprar de manera segura instruments i dispositius, realitzant observacions i mesuraments precisos i registrar-les correctament.

3.5. Presentar els resultats de xicotetes investigacions en forma d'esquemes visualment senzills, utilitzant correctament un llenguatge científic bàsic i explicant els passos que s'han seguit en el procés.

4.1. Relacionar la pràctica habitual i autònoma d'hàbits saludables d'alimentació, exercici físic i descans amb el coneixement científic del cos i formular propostes de millora.

5.1. Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.

5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.

5.5. Identificar les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.

UNITAT 4 - L'AIGUA, FONT DE VIDA

SITUACIÓ D'APRENTATGE

Necessitem l'aigua per a viure?

Partint d'un dibuix a terra de la silueta d'un núvol. Convidarem a l'alumnat a seure-s'hi damunt. Projectem la imatge d'un paisatge on es mostren elements relacionats amb l'aigua. A partir d'aquí els crearem preguntes i necessitats de l'aigua, com és d'important, on la trobem,

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Distingir els gasos que formen l'aire.
- Diferenciar les capes de l'atmosfera.
- Distingir els tres estats físics de l'aigua i reconèixer a què es deuen els canvis d'un estat a un altre.
- Identificar les etapes del cicle de l'aigua i les relacions dels diferents processos involucrats.
- Prendre consciència de la importància d'estalviar i consumir aigua d'una manera sostenible.
- Conèixer el cicle urbà de l'aigua.
- Analitzar els efectes que tenen els plàstics a les mars i els oceans.

- Seguir instruccions en l'elaboració d'una tasca complexa.
- Elaborar una maqueta de les capes de la atmosfera.
- Elaborar una llista d'accions per no embrutar ni contaminar l'aigua.
- Elaborar una campanya de conscienciació sobre l'ús de l'aigua.
- Parlar i reflexionar amb els altres sobre l'aigua i el consum.
- Interpretar un gràfic sobre l'aigua salada i l'aigua dolça a la Terra.
- Buscar informació a internet sobre els aqüífers.
- Conscienciar-se de la importància de l'aigua potable.
- Interpretar un mapa de corrents marins.
- Explicar què és un corrent marí.
- Explicar en què consisteix una marea.
- Investigar sobre un riu proper a la seua localitat.
- Investigar quins esports es poden fer a cada tram d'un riu.
- Explicar les diferències dels rius que desemboquen a la Mediterrània i al Cantàbric.
- Definir una marea negra i els seus efectes contaminants.
- Fer més exercicis sobre el que s'ha après a l'apartat.
- Fer un experiment per comprovar el funcionament dels corrents marins.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE01. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CE02. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CE03. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l professorat, el raonament científic i l'experimentació.

CE04. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

CE05. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

SABERS ESPECÍFICS

- Iniciació a l'activitat científica. Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i realització de prediccions raonades.
- Iniciació a l'activitat científica. Comunicació dels resultats de les investigacions usant eines senzilles usant llenguatge científic bàsic adquirit.
- Elements, moviments, dinàmiques que tenen lloc a l'univers i la seua relació amb determinats fenòmens físics que afecten la Terra i repercuteixen en la vida diària i en l'entorn.
- Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies de cerques d'informació guiades, segures i eficients a internet.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies per a fer un ús segur de la tecnologia i l'entorn digital personal d'aprenentatge: contrasenyes secretes, cessió d'imatges o informació personal, publicitat i correus no desitjats, phishing.
- L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació.
- Procediments d'indagació adequats a les necessitats de la investigació.
- El consum i la producció responsables, l'alimentació equilibrada i sostenible, l'ús eficient de l'aigua i l'energia, la mobilitat segura, saludable i sostenible, i la prevenció i la gestió dels residus.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Materials, eines i objectes adequats a la consecució del projecte de disseny.
- Consciència ecosocial. La transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per l'acció humana. Conservació i protecció de la naturalesa.
- Consciència ecosocial. L'ús responsable de l'aigua com a recurs escàs i la seua conservació.
- Estils de vida sostenible. El consum i la producció responsables, l'ús eficient de l'aigua i l'energia.

CRITERIS D'AVUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.

1.5. Identificar conductes segures i poc segures relacionades amb la informació personal (imatge, dades i contrasenyes) en l'ús de les tecnologies digitals.

2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural

pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.

2.3. Manejar de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials utilitzats habitualment en desenvolupament de projectes i la realització de xicotetes investigacions.

3.1. Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.

3.2. Realitzar de forma guiada experiments senzills, utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es realitza.

3.5. Presentar els resultats de xicotetes investigacions en forma d'esquemes visualment senzills, utilitzant correctament un llenguatge científic bàsic i explicant els passos que s'han seguit en el procés.

4.2. Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.

5.1. Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.

5.4. Reconèixer i establir les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.

5.5. Identificar les accions pròpies realitzades diàriament en benefici del consum responsable de materials escolars, aliments, aigua i electricitat.

UNITAT 5 – TIPUS DE PAISATGE I RELLEU

SITUACIÓ D'APRENTATGE

Perjudiquem els humans el planeta?

A partir de diferents tipus de paisatge on apareixen relleus diferents, de fotografies de parcs naturals amb el nom d'aquests... ens plantejarem on vivim, com protegir aquest espai, que coneixem,... que podem fer.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Diferenciar els elements naturals i els humans que formen un paisatge.
- Analitzar la influència de les persones en la transformació del paisatge.
- Identificar els diferents tipus de paisatges: muntanya i plana.
- Descriure les principals formes del relleu.
- Identificar els diferents tipus de paisatges: costa.

- Representar el relleu als mapes.
- Conèixer la importància del reciclatge del paper per a la conservació dels boscos.
- Seguir instruccions en l'elaboració d'una tasca complexa.
- Elaborar un mapa amb relleu.
- Desenvolupar activitats de treball cooperatiu i en grup.
- Conèixer els parcs nacionals d'Espanya.
- Conèixer les normes per a conservar els Parcs Nacionals.
- Explicar per què es produeixen els terratrèmols.
- Buscar a internet fotografies de diferents relleus segons l'erosió que els va provocar.
- Localitzar al dibuix les diverses formes del relleu.
- Diferenciar un istme d'un arxipèlag.
- Interioritzar el lèxic específic del relleu.
- Elaborar un quadre sobre les serralades d'Espanya.
- Esmentar les illes que formen els arxipèlags d'Espanya.
- Diferenciar roques i minerals.
- Conèixer els tipus de roques.
- Esmentar els minerals que formen el granit.
- Aprendre els minerals presents en els components d'un telèfon mòbil
- Feu una roca en un got seguint unes instruccions.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE01. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CE02. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CE03. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l' professorat, el raonament científic i l'experimentació.

CE04. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

CE05. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics,

històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

CE08. Reconéixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i la protecció.

SABERS ESPECÍFICS

- Coneixement de l'espai. Representació de l'espai. Representació de la Terra a través del globus terraqüi, els mapes i altres recursos digitals.
- La vida al nostre planeta. Les formes de relleu més rellevants.
- Consciència ecosocial. La transformació i la degradació dels ecosistemes naturals per l'acció humana. Conservació i protecció de la naturalesa.
- Consciència ecosocial. Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.
- Iniciació a la investigació i als mètodes de treball per a la realització de projectes.
- Iniciació a l'activitat científica. Observació de fenòmens que succeeixen en el seu entorn natural, social i cultural pròxim, i realització de prediccions raonades.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Comprovació, disseny, prototipat i/o prova.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Utilització de materials, eines i objectes d'ús escolar segur.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Presentació de la informació: document (estructura, diferents tipografies, inserció d'imatges...)
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Representació de la Terra a través del globus terraqüi, els mapes i altres recursos digitals.

CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.1 Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.

1.3. Crear textos digitals senzills utilitzant guies detallades.

2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.

- 2.3. Manejar de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials utilitzats habitualment en desenvolupament de projectes i la realització de xicotetes investigacions.
- 2.4. Presentar el producte final en diferents formats, explicant els passos seguits.
- 3.1. Cercar i recopilar informació, recorrent a diferents fonts segures i fiables, sobre el medi natural, social i cultural pròxim.
- 4.4. Assumir responsabilitats i tasques en els contextos escolar, familiar i comunitari pròxim superant els estereotips sexistes.
- 5.1. Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.
- 5.2. Esmentar els avantatges i els inconvenients d'una actuació humana rellevant i significativa amb un fort impacte en el medi ambient i el paisatge pròxim.
- 5.3. Participar activament en l'elaboració i formulació de propostes d'actuació orientades a la solució de problemes ecològics presents en l'entorn pròxim.
- 5.4. Reconèixer i establir les causes i les conseqüències dels canvis produïts en un element del paisatge o d'un ecosistema amb el pas del temps i per l'acció dels agents que incideixen en ell.
- 8.2. Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural del municipi i de la Comunitat Valenciana i proposar accions per a la seua conservació i difusió.

UNITAT 6 – L'EMPREMTA DEL TEMPS

SITUACIÓ D'APRENTATGE

El passat és important?

A partir de diferents fotografies de la mestra així com diferents objectes de la història i del mateix objecte en la història iniciarem el tema i la curiositat del nostre alumnat per aquest. Realitzant d'aquesta manera un primer tanteig dels coneixements previs dels nostres alumnes, d'allò que volen saber i del que ja saben.

OBJECTIUS DIDÀCTICS

- Conèixer la pròpia història, tant personal com familiar, a través de fonts d'informació orals, escrites i materials.
- Saber construir i interpretar una línia del temps o eix cronològic.
- Analitzar un arbre genealògic i les relacions de parentiu que s'hi estableixen.
- Acostar-se al passat recent i la vida quotidiana en el període d'infància dels nostres

iaios.

- Identificar els canvis que s'han produït a la societat amb el pas del temps.
- Valorar la importància de conèixer i comprendre el passat històric d'una societat.
- Identificar les preguntes útils per conèixer el passat: què va passar, on i quan, a través de l'estudi de les piràmides d'Egipte.
- Conèixer les mesures del temps històric.
- Familiaritzar-se amb l'ús del calendari.
- Identificar les dates històriques principals i els esdeveniments més rellevants en un eix cronològic.
- Conèixer i situar les principals edats de la història a través d'un eix cronològic.
- Valorar la informació que aporten sobre el passat les fonts escrites i no escrites.
- Valorar la importància de cuidar i conservar el nostre patrimoni històric.
- Desenvolupar habilitats de treball cooperatiu i en grup.
- Seguir instruccions en l'elaboració d'una tasca complexa.
- Elaborar un mural sobre les edats de la història.
- Investigar la vida dels nostres avantpassats.
- Analitzar quines són les etapes de la història.
- Explicar quan es va iniciar i quan va acabar la prehistòria.
- Triar el progrés tècnic de la prehistòria que li sembla més important.
- Explicar per què el control del foc va ser tan important.
- Descriure un llogaret neolític.
- Explicar el treball dels metal·lúrgics.
- Comparar la cultura ibera i la cèltica.
- Descriure les fases de la conquesta romana.
- Investigar a internet sobre la figura de la dona a l'Imperi Romà.
- Descriure una ciutat romana.
- Conèixer com transcorre un dia en la vida d'una família romana.
- Dir el significat d'unes expressions llatines.
- Descobrir l'origen del nom d'alguns mesos.
- Argumentar per què és important conservar el patrimoni.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

CE01. Utilitzar de forma guiada i delimitada dispositius i recursos digitals per a cercar informació, comunicar-se, col·laborar i crear contingut digital senzill amb seguretat i eficàcia.

CE02. Desenvolupar projectes cooperatius delimitats i realitzar investigacions senzilles de naturalesa interdisciplinària amb la guia i ajuda del professorat, utilitzant estratègies elementals pròpies del pensament de disseny i computacional.

CE03. Plantejar i respondre preguntes sobre qüestions de la vida quotidiana relatives a l'entorn natural, social i cultural aplicant, amb suport i guia de materials i de l professorat, el raonament científic i l'experimentació.

CE04. Adoptar hàbits saludables de consum, alimentació, exercici i descans a partir del coneixement científic del cos, des del punt de vista del benestar físic, mental i emocional.

CE05. Identificar, analitzar i proposar solucions als problemes generats per l'acció humana en l'entorn, tant a nivell local com de manera global, derivats dels factors demogràfics, històrics, econòmics, tecnològics i ambientals.

CE06. Situar cronològicament i espacial els esdeveniments que marquen l'inici i el final dels grans períodes històrics mitjançant l'ús de diferents fonts històriques i unitats de temps, i identificar i explicar els principals processos de canvi subjacents i la seua interrelació.

CE08. Reconèixer alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i Espanya, i explorar i formular propostes per a promoure'n el reconeixement i la protecció.

SABERS ESPECÍFICS

- Les fonts històriques: classificació i utilització de les diferents fonts com a via per a l'anàlisi dels canvis i les permanències a la localitat al llarg de la història. Les petjades de la història en edificis i objectes.
- Societats en el temps. El temps històric. Nocions temporals i cronologia. Ubicació temporal de les grans etapes històriques.
- Societats en el temps. Cronologia històrica. Períodes cronològics i grans edats de la Història. Unitats de mesura (dècada, segle). Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.
- Societats en el temps. Reconeixement de les dones com a subjectes individuals o col·lectius de la història i la seua aportació al patrimoni.
- Societats en el temps. Cronologia històrica. Identificació dels trets diferencials de les societats a través del temps.
- El patrimoni natural i cultural. Els espais protegits, culturals i naturals: ús, cura i conservació.
- Les petjades de la història a indrets, edificis, objectes, oficis i tradicions de la

localitat. Les fonts històriques: classificació i utilització de les diferents fonts.

- Compromisos i normes per a la vida en societat. Respecte per la diversitat i la cohesió social.
- Les petjades de la història a indrets, edificis, objectes. El patrimoni natural i cultural. Els espais protegits, culturals i naturals: ús, cura i conservació.
- Consciència ecosocial. Conservació i cura dels elements paisatgístics de l'entorn.
- Iniciació a la investigació i als mètodes de treball per a la realització de projectes, que analitzin fets, aspectes i temes de rellevància actual amb perspectiva històrica.
- Digitalització de l'entorn personal d'aprenentatge. Estratègies de cerca d'informació guiades, segures i eficients: valoració, discriminació, selecció, organització, contrast i comparació.
- Projectes de disseny i pensament computacional. Identificació d'objectius, necessitats, dubtes o problemes.

CRITERIS D'AVALUACIÓ ASSOCIATS A LES SITUACIONS D'APRENTATGE PLANTEJADES.

1.1. Usar aplicacions informàtiques senzilles d'ús habitual per a buscar informació en internet, de forma guiada i segura, sobre temes pròxims i d'interès personal.

2.1. Identificar qüestions o problemes relacionats amb l'entorn natural, social i cultural pròxim d'especial interès i rellevància susceptibles de ser abordats mitjançant senzills processos d'investigació.

2.3. Manejar de manera segura les eines, dispositius, tècniques i materials utilitzats habitualment en desenvolupament de projectes i la realització de xicotetes investigacions.

3.2. Realitzar de forma guiada experiments senzills, utilitzant les tècniques més apropiades per a la investigació que es realitza.

4.2. Identificar emocions i sentiments propis i aliens i comportar-se de manera empàtica en les relacions amb les altres persones per a afavorir la convivència.

4.3. Reconèixer i acceptar la identitat sexual i de gènere pròpies i rebutjar prejudicis i estereotips relacionats amb aquestes identitats

4.4. Assumir responsabilitats i tasques en els contextos escolar, familiar i comunitari pròxim superant els estereotips sexistes.

5.1. Relacionar les accions que realitzen les persones en la vida quotidiana i el medi en el qual viuen, tenint en compte els factors naturals i socials.

6.1. Reconèixer i utilitzar les unitats de temps, dècada i segle, per a situar i ordenar

cronològicament fets rellevants del passat.

6.2. Ordenar cronològicament fets socials i persones rellevants de la història recent utilitzant eines bàsiques de mesura de temps i incorporant la perspectiva de gènere.

6.4. Descriure algunes formes de vida representatives dels grans períodes històrics fins a l'Edat Antiga.

6.5. Explicar i comparar les característiques principals dels diferents períodes històrics fins a l'Edat Antiga.

8.1. Identificar i valorar alguns elements destacats del patrimoni natural, històric i cultural de la Comunitat Valenciana i descriure les seues característiques més destacades, incloent la seua localització geogràfica i el seu origen històric.

8.2. Desenvolupar conductes de respecte, cura i manteniment del patrimoni natural, històric i cultural del municipi i de la Comunitat Valenciana i proposar accions per a la seua conservació i difusió.

9- MESURES D'ATENCIÓ PER A LA RESPOSTA EDUCATIVA PER LA INCLUSIÓ

La programació té un caràcter flexiu i intenta respondre a les necessitats que poden surgir a l'aula. S'utilitzarà un material didàctic que permeti ajustar el procés d'ensenyament-aprenentatge a les diferències individuals de l'alumnat, així com el treball en grups flexibles, activitats de reforç i consolidació.

S'ha de tindre en compte l'alumnat amb necessitats educatives especials, amb dificultats específiques d'aprenentatge, amb altes capacitats intel·lectuals, amb integració tardia en el sistema educatiu i altres amb necessitats no diagnosticades, però que requereixen una atenció específica per estar en risc, per la seua història familiar...

Segons l'alumnat es planificaran els reforços, la ubicació d'espais, la gestió de temps grupals per a afavorir la intervenció individual...

Partint de la diversitat com una de les característiques de la condició humana i el reconeixement de les diferències al procés d'aprenentatge, tindrà en compte els diferents ritmes d'aprenentatge de l'alumnat i les diferents cultures presents a la meua aula,.

Així les mesures que es prendran seran les següents:

- Alumnat amb dificultats específiques d'aprenentatge: s'utilitzaran variacions dels recursos materials amb els que presente els continguts per tal de facilitar-los el camí i rebre un suport dins de l'aula.
- Alumnat amb altes capacitats intel·lectuals: es faran activitats que els permeti profunditzar, deixant que decidisquen ells mateixos els camps en els que els interessa aprofundir. També estaran implicats en la tutorització dels seus companys/es, la qual cosa millora molt positivament el procés d'ensenyament-aprenentatge de tots.
- Alumnat amb necessitats educatives especials: hi ha alumnes que per les seues característiques individuals necessiten ser atesos per la mestra de Pedagogia Terapèutica o el mestre d'Audició i Llenguatge.
- Alumant amb integració tardia al sistema educatiu: es tindrà en compte la seua procedència, el nivell curricular que tinga i si té assolit l'idioma espanyol o no. Segons les seues característiques s'actuarà facilitant el seu aprenentatge de la llengua amb ajuda de la mestra de compensatòria. A l'aula la diversitat cultural es considerat un aspecte positiu que ha enriqueix el procés d'ensenyament-aprenentatge. D'aquesta manera es potencien les aportacions d'aquests alumnes en relació amb els continguts.

10 - METODOLOGIA. ORIENTACIONS DIDÀCTIQUES

10.1 - METODOLOGIA GENERAL

Treballar de manera competencial a l'aula, suposa un canvi metodològic important, el docent passa a ser un gestor de coneixement de l'alumnat i l'alumne/a adquireix un grau de protagonisme més gran.

La LOMLOE estableix dues línies metodològiques i d'actuació clarament definides i, alhora, vinculades entre si, que constitueixen la base sobre la qual es desenvolupa aquest marc curricular:

- El desenvolupament d'un model d'aprenentatge i d'una metodologia d'ensenyament competencials.
- La implementació d'un sistema d'ensenyament inclusiu que tingui en compte tot l'alumnat.

El Disseny Universal per a l'Aprenentatge (DUA) és l'instrument que, d'una forma prioritària, facilita aquestes dues finalitats educatives i constitueix l'eina metodològica a través de la qual es possibilita el caràcter integrador i inclusiu de l'ensenyament tal com es concep en el nou currículum.

Per això, la LOMLOE:

- Prioritza i defineix com a eix de l'ensenyament i de l'aprenentatge el desenvolupament de la competències de tot l'alumnat.
- Estableix, des d'aquest eix competencial, els principis del DUA com l'instrument d'un ensenyament inclusiu i competencial que facilita el desenvolupament de cada alumna i alumne.

La LOMLOE estableix en el seu Preàmbul la importància de l'aplicació dels principis del DUA com a element central de l'ensenyament destacant “la necessitat de proporcionar a l'alumnat múltiples mitjans de representació, d'acció i expressió i de formes d'implicació en la informació que se li presenta”.

L'objectiu és oferir una gran diversitat de recursos i propostes que s'adeqüin de la forma el més individualitzada possible a tot l'alumnat. Aquest nou model curricular insisteix, per tant, en la necessitat d'oferir un ensenyament inclusiu a partir d'aquests principis, objectius i pautes:

10.2 - METODOLOGIA ESPECÍFICA

La metodologia a l'aula serà activa, constructiva, globalitzadora i motivadora per a l'alumnat, partint dels coneixements previs perquè l'aprenentatge siga significatiu, fomentant la integració de tots l'alumnat i atenent-los de manera individualitzada segons les seues necessitats, tenint en compte la diversitat de l'aula.

LLENGÜES

L'alumnat s'ha d'iniciar en l'ús del llenguatge com a instrument de comunicació oral i escrita, de representació, d'interpretació i de comprensió de la realitat. Cal que dotem l'alumnat de ferramentes perquè puguen desenvolupar-se en contextos múltiples dominant la llengua oral i escrita d'una manera funcional.

Hem de tindre en compte que cada escolar presenta unes fortaleeses individuals que cal que continue desenvolupant. Aquestes fortaleeses ens ajudaran a definir la predominança de cada una de les intel·ligències pròpies, per la qual cosa les tasques que ha de dur a terme estaran pensades des de la teoria de les Intel·ligències Múltiples per a fer possible que tot l'alumnat arribe a comprendre els continguts que ha d'adquirir per tal d'assolir els objectius d'aprenentatge que pretenem.

En aquesta àrea, els infants s'inicien en el desenvolupament de les habilitats del llenguatge, per a això, hauran de manejar diferents destreses que impliquen el treball en grup col·laboratiu com una manera d'entrenar la capacitat empàtica de posar-se al lloc d'altres persones i saber expressar segons el context i la intenció comunicativa el que pot passar en situacions reals i quotidianes.

Els continguts de l'àrea de les llengües s'organitza al voltant d'uns conceptes fonamentals vinculats a context real. És important que treballem la part competencial de manera que el coneixement es transforme en acció i s'aplique a projectes reals pròxims a l'alumnat.

MATEMÁTICAS

Necesitamos entrenar de manera sistemáticas los procedimientos que conforman el andamiaje de la asignatura. Si bien la finalidad del área es entrenar el razonamiento lógico mediante la resolución de problemas, necesitamos dotar a los alumnos de herramientas para poder desarrollar este aspecto. Para ello necesitamos un cierto grado de entrenamiento individual y trabajo reflexivo de procedimientos básicos de la asignatura: algoritmos de cálculo, propiedades, lenguaje matemático, operaciones, cálculo mental...

En algunos aspectos del área, sobre todo en aquellos que pretenden el uso sistemático de procesos de razonamiento lógico, el trabajo en grupo colaborativo aporta, además del entrenamiento de habilidades sociales básicas y enriquecimiento personal desde la diversidad, una herramienta perfecta para discutir y profundizar en contenidos de ese aspecto.

Por otro lado, cada alumno parte de unas potencialidades que definen sus inteligencias predominantes, enriquecer las tareas con actividades que se desarrollen desde la teoría de las inteligencias múltiples facilita que todos los alumnos puedan llegar a comprender los contenidos que pretendemos adquirir para el desarrollo de los objetivos de aprendizaje.

En el área de Matemáticas es indispensable la vinculación a contextos reales, así como generar posibilidades de aplicación de los contenidos adquiridos. Para ello, las tareas competenciales facilitan este aspecto, que se podría complementar con proyectos de aplicación de los contenidos.

CONEIXEMENT DEL MEDI

L'alumnat s'ha d'iniciar en el coneixement i l'ús algunes de les estratègies i tècniques habituals en l'activitat científica, com l'observació, la identificació, l'anàlisi de problemes, l'organització i el tractament de dades, l'experimentació, la recerca de solucions..., Aquesta àrea també integra diverses disciplines que estudien les persones com a éssers socials i la seua realitat (els aspectes geogràfics, sociològics, econòmics i històrics). L'objectiu és aprendre a viure en societat, coneixent els mecanismes fonamentals de la democràcia i respectant les regles de la vida col·lectiva. Per això, l'alumnat ha d'iniciar-se a conèixer i a utilitzar destreses i estratègies per a poder donar resposta a allò que se li demana, a fi d'aconseguir els objectius proposats.

Hem de tindre en compte que cada alumne/a parteix d'unes fortaleces individuals que cal continuar desenvolupant. Aquestes fortaleces ens ajudaran a definir el predomini de cada una de les seues intel·ligències, per la qual cosa les tasques que es realitzaran estaran pensades des de la teoria de les Intel·ligències múltiples com a possibilitat perquè tot l'alumnat arribe a comprendre aquells continguts que necessita adquirir per a aconseguir els objectius d'aprenentatge que pretenem.

En aquesta àrea l'alumnat s'inicia a posar en pràctica els nous coneixements, a experimentar i a comprovar la seua necessitat i utilitat reflexionant sobre el que s'ha après i traient conclusions per a la seua vida. Per això, el treball en grup cooperatiu serà un dels pilars per a entrenar qüestions d'habilitats socials i aspectes de contingut que ajudaran a

consolidar encara més tot el que s'ha treballat.

10.3 - ACTIVITATS I ESTRATÈGIES D'ENSENYAMENT I APRENENTATGE

Per tal d'adaptar-nos a les necessitats educatives de cada alumne/a, en cada situació d'aprenentatge necessitaré utilitzar diferents tipus d'estratègies metodològiques:

- Treball reflexiu individual en el desenvolupament de les activitats individuals.
- Fixació de rutines per a facilitar i millorar el treball de l'alumnat.
- Realització de treballs en grup i individuals.
- Posada en comú en gran grup després del treball individual o grupal.
- Reforç de l'atenció als altres i a les seues opinions.
- Respecte de les normes bàsiques de la comunicació.
- Cercles d'aprenentatge.
- Exposicions de l'alumnat i del professorat.
- Iniciació en el maneig de diferents ferramentes de treball especialment aquelles que desenvolupen la competència digital.

A més d'aquestes tindrem en compte altres estratègies importants com:

- Aprendre a aprendre: Instruments de treball per aconseguir una bona gestió d'aula, orientada a millorar la capacitat dels alumnes per aprendre a aprendre, perquè siguin autònoms, perquè segueixin les pautes de funcionament amb un bon clima d'aula. L'objectiu és aconseguir que l'alumne cada vegada sigui més autònom en relació al seu aprenentatge i es fomenti una cohesió social dins de l'aula.
- Treball cooperatiu: Fa que els alumnes treballen i aprenguen de forma conjunta, en equip, establint relacions socials positives entre ells i que cada alumne/a se senti responsable del treball a fer.
- Dos mestres a l'aula: Pretén atendre i augmentar el suport a tot l'alumnat de l'aula, adequant la programació i la intervenció per garantir una atenció més personalitzada.
- La tutoria entre iguals: Quan un alumne/a ensenya i l'altre aprèn s'estableix una relació cooperativa entre les parelles d'alumnes, sota el guiatge del mestre. Entenc la tutoria entre iguals com una forma de treball cooperatiu, que pot ser molt eficaç per ensenyar i aprendre a treballar per parelles i per abordar alguns aprenentatges. Suposa èxits considerables per a tots els alumnes

- Racons/tallers: Per tal que l'alumne/a treballi de forma autònoma, individual o en parelles, en diferents espais dins de l'aula, amb material divers i amb continguts coneguts

11 – SELECCIÓ I ORGANITZACIÓ DELS RECURSOS I MATERIALS.

En totes les assignatures tenim

- El llibre de l'alumnat.
- La guia didàctica per a la mestra.
- Els recursos fotocopiables: activitats de reforç i d'ampliació, prova d'avaluació per a la unitat, un treball de comprensió lectora sobre un text expositiu, fitxes per a millorar la comprensió oral i dictats per a reforçar els continguts ortogràfics de la unitat.
- El llibre digital: audició i recursos per a treballar la lectura i activitats interactives per a treballar els continguts lèxics, gramaticals, ortogràfics, d'expressió i de literatura de la unitat.
- Material propi fabricat: cartells sobre els continguts treballats, fitxes, jocs educatius...
- Projector, ordinador i tablettes.
- Videos, cançons, contes, pel·lícules.
- Pissarra.
- Material d'oficina no inventariable: tisores, retoladors, llapis de colors, folis, cartolines, pegament...

12- ORGANITZACIÓ DELS ESPAIS D'APRENTATGE.

Normalment totes les classes les donem a aula i s'organitza l'espai segons les activitats i exercicis a realitzar tenint en compte el mobiliari, il·luminació, temperatura, materials, el temps disponible...

A la classe treballarem tant de manera individual com per parelles, xicotets o grans grups; d'aquesta manera es fan treballs cooperatius, tutorització per parelles, racons, tallers de lectura...

També hi ha espais compartits amb l'alumnat d'altres etapes educatives dins del centre tant interiors com exteriors. Aquests són:

- Aula de música.
- Aula d'anglès.
- Aules on fem els tallers interdisciplinars/intercicles.
- Biblioteca.
- Sala d'informàtica.
- Sala d'usos múltiples.
- Gimnàs.
- Patis.

13- UTILITZACIÓ DE LES TECNOLOGIES DE L'INFORMACIÓ I LA COMUNICACIÓ

Les TIC en educació obrin una porta als nous models metodològics centrats en l'alumne i l'aprenentatge per investigació, a més, ressalten que les tecnologies s'adapten als interessos de l'alumnat, aconseguint una major motivació a les aules, a causa del dinamisme dels seus serveis (vídeo, àudio i text es conjuguen per a facilitar tasques noves). A més a més, faciliten entorns d'aprenentatge en els quals l'assaig i error i l'anàlisi de l'aprenentatge (autoavaluació) formen part de l'ensenyament.

La utilització d'estratègies educatives atractives per a l'alumnat estimula a aquest i aconsegueix major implicació en les tasques escolars. L'alumnat aconseguirà millors resultats i una visió molt més positiva de l'escola, ja que veu a aquesta com un lloc per a aprendre i viure noves experiències. L'escola ha de ser un lloc en el qual xiquets i xiquetes desenvolupen tot el seu potencial tant físic com mental, ha de propiciar el major aprenentatge possible i per consegüent hem d'obtindre alumnat capaç d'enfrontar-se a la societat amb les millors garanties d'èxit.

Amb la inclusió de les TIC i la seua correcta utilització aconseguim una escola viva, que garanteix el desenvolupament i que proporciona noves maneres d'aprendre, eliminant barreres espaciotemporals, augmentant les possibilitats d'informació, creant escenaris més atractius, interessants i flexibles per a l'aprenentatge, potenciant l'autoaprenentatge i facilitant una formació permanent.

Amb tot això es potencia una classe en la qual principalment el professorat orienta i l'alumnat és partícip del seu propi aprenentatge i s'esforça per a resoldre els seus propis desafiaments.

Així, podríem dir que les TIC s'apliquen en el procés de ensenyament-aprenentatge amb la utilització de:

- L'ordinador, la pantalla i el projector: treballant amb el llibre digital, realitzant activitats interactives sobre els continguts de cada àrea, visualitzant fotos i vídeos, fent recerca d'informació o posant música.
- Les tablettes: les utilitzem per fer activitats interactives i jocs educatius.
- Aula d'informàtica: cada mestre/a pot apuntar-se en una graella per utilitzar algun dia a la setmana aquesta aula i treballar amb el seu alumnat.

14- FOMENT A LA LECTURA

Llegir és un procés lingüístic cognitiu complex que no sols implica l'habilitat de descodificar fonemes-grafies, sinó també les capacitats de comprendre el text i d'interpretar per part del lector. A més, a això s'afegeix reconèixer el gran nombre de contextos comunicatius i les intencionalitats en què se situen els textos.

En Primària, la lectura és un pilar fonamental des d'on s'erigeixen els altres aprenentatges, la seua òptima adquisició fa que l'alumne es desenvolupe amb èxit en l'àmbit escolar i quotidià i en el desenvolupament de la seua personalitat.

Al començament d'aquesta etapa, l'alumne/a es troba en ple desenvolupament de les destreses o habilitats lectores. El maneig i domini d'aquestes habilitats lectores tan diverses per part de l'alumne/a portarà a l'objectiu últim de l'ensenyança de la lectura: que llija de manera eficaç.

Per això, la lectura es fomenta diàriament a classe i de diferents maneres:

- Lectura individual: quan hi ha que realitzar qualsevol activitat o quan cada alumne agafa un llibre de classe i llig tranquil·lament.
- Lectura conjunta: totes les setmanes llegim un llibre de manera conjunta i després traiem conclusions i fem comprensió i expressió oral.
- Projecte entre les dues classes del mateix cicle: l'alumnat dels dos cursos una vegada a la setmana es barallen i fem tallers.
- Biblioteca d'aula: S'utilitza quan algú acaba una feina i té una estona lliure o a

vegades utilitzem una classe per agafar llibres i fer lectura individual o conjunta. A més, l'alumnat pot agafar llibres per emportar-se a casa.

- Biblioteca de centre: Una vegada per setmana baixem a la biblioteca per a agafar llibres per a casa, a més, a vegades baixem per estar una estona i fer lectures o activitats. Ací tenim major nombre de recursos; de diferents nivells i àmbits, i de diversos idiomes.

Les funcions de les biblioteques fan que l'alumnat pugui completar informació, motivar l'interès per la lectura i l'hàbit lector en qualsevol de les àrees, al mateix temps que és una tasca que serveix com a activitat d'ampliació o de reforç.

15- INSTRUMENTS DE RECOLLIDA D'INFORMACIÓ I MODELS DE REGISTRE.

- Observació.
- Participació i realització de les activitats de classe.
- Activitat.
- Registre (tot anotat al quadern duplex).

ANNEX 1

VALENCIÀ											
TRIMESTRE	TIPOLOGIA TEXTUAL	COMPREENSIÓ ORAL	COMPREENSIÓ ESCRITA	EXPRESSIÓ ORAL	EXPRESSIÓ ESCRITA	GRAMÀTICA	LÈXIC	ORTOGRAFIA	CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	EDUCACIÓ LITERÀRIA	P L A L E C T O R
	Relació amb CE	CE2,6,7	CE3,6,7,8	CE4,6,7	CE5,6,7	CE2,3,4,5	CE2,3,4,5	CE3,5	CE1,2,3,4,5,7	CE9	C E 8
1	INFORMATIU: Notícia	Expressió i comprensió de notícies de l'entorn.				Ús de connectors (preposicions i conjuncions) Connectors discursius.	Ús de sigles.	Regles bàsiques d'accentuació Signes interrogatius	Desenvolupament de projectes en equip	Realització de dramatitzacions. Reconèixer informació que pot no ser fiable	
2	CONVERSACIONAL: La carta i el correu electrònic	Escriure, comprendre i produir oralment emails i cartes per mitjà de la ràdio.				Relació de les desinències verbals amb la conjugació: mode, temps, nombre i persona. Concordança de nombre i persona en els verbs, noms i pronoms personals en	Sinònims, antònims, homònims i polisèmics. Formules de cortesia i acomiadament.	La coma, el punt i els dos punts. L'ús de signes exclamatius. L'ús de "x" i "tx".	Ús de les TIC. Enviament i recepció del contingut digital	Estratègies de producció.	

			l'oració				
3	RETÒRIC	Poesia	Adjectius determinatius: exclamatius.	Regles per a la formació de comparatius i superlatius. Connectors de lloc.	L'ús de la "g" i "j", "x" i "ix".	Llengües d'Espanya.	Figures literàries: comparació, hipèrbole, personificació. Iniciació a l'anàlisi de poemes.

CASTELLÀ											
TRIMESTRE	TIPOLOGIA TEXTUAL	COMPREENSIÓ ORAL	COMPREENSIÓ ESCRITA	EXPRESSIÓ ORAL	EXPRESSIÓ ESCRITA	GRAMÀTICA	LÈXIC	ORTOGRAFIA	CONEIXEMENT DE LA LLENGUA	EDUCACIÓ LITERÀRIA	PLA LECTOR
	Relació amb CE	CE2,6,7	CE3,6,7,8	CE4,6,7	CE5,6,7	CE2,3,4,5	CE2,3,4,5	CE3,5	CE1,2,3,4,5,7	CE9	CE8
1	INSTRUCTIU: Regles de jocs i manuals d'instruccions	Explicació i comprensió de jocs en normes senzilles.				Conjugació del mode indicatiu dels verbs regulars. Formes impersonals: gerundi i participi. Arrel i desinència. Tipus d'oracions: exhortatives i dubitatives.	Connectors instructius. Normes d'ús del diccionari.	Regles bàsiques d'accentuació. El guio, el punt i coma i els punts suspensius.	Els dos idiomes cooficials de la Comunitat Valenciana. Transformació d'idees en accions, complint la seua part del treball quan implica diferents companys.	Instruccions de forma col·laborativa i guiada.	
2	NARRATIU: Faules	Escriure, contar i comprendre faules en diferents formats.				Classificació i característique	Connectors narratius.	L'ús de la "h" i	Consciència de les variants	Identificació dels	

			s generals de cada classe de nom.	Gentilicis i topònims.	la "b"	lingüístiques de les diferents llengües.	elements bàsics de contes (narrador, personatges, espai i temps)	
3	ARGUMENTATIU: Article d'opinió	Escriure i participar en debats donant i raonant la seua opinió.	Diferenciació del substantiu i del verb dins de l'oració. Diferenciació entre oració, paràgraf i text.	Paraules polisèmiques. Ús del diccionari. Classes de connectors argumentatius.	L'ús de la "v", de la "g" i de la "j". Identificació de diftongs i hiats en les paraules.	Control en l'expressió de sentiments.	Ús de fonts diverses per ampliar els seus coneixements	

CONCRECIÓ CURRICULAR: VALENCIÀ I CASTELLÀ				
Competència específica		Criteris d'avaluació		
		6é	4t	2n
CE 1. Reconèixer la diversitat lingüística i cultural de la Comunitat Valenciana, d'Espanya i del món, a través del contacte amb les llengües de l'alumnat i de l'entorn; evitar prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com una riquesa cultural.		1.1. Identificar i valorar les varietats lingüístiques de la Comunitat Valenciana, de l'Estat espanyol i del món.	1.1. Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn.	2CLL1.1Identificar les varietats lingüístiques de l'entorn de l'aula
		1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en les diferents situacions comunicatives dels àmbits personal, social i educatiu.	1.2. Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives habituals.	2CLL1.2Mostrar interès per l'ús del valencià en situacions comunicatives de l'aula.
		1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn, i identificar-ne les característiques bàsiques.	1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn immediat, i identificar algunes expressions d'ús habitual.	2CLL1.3Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques del seu entorn immediat, i identificar algunes paraules del vocabulari bàsic.
		1.4. Detectar en contextos pròxims, de manera guiada, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i valorar la pluralitat lingüística del món com una font de riquesa cultural.	1.4. Identificar en contextos senzills, amb ajuda del docent, prejudicis i estereotips lingüístics freqüents, i reconèixer la pluralitat lingüística del seu entorn com una font de riquesa cultural.	2CLL1.4Reconèixer, de manera acompanyada i en contextos pròxims, alguns prejudicis i estereotips lingüístics i culturals molt freqüents.
OGE:	CC:	1.5. Reflexionar i buscar exemples, de manera	1.5. Amb l'ajuda del docent, reflexionar sobre	2CLL1.5Identificar, amb l'ajuda del docent,

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17.	CCL, CP, CD, CPSAA, CC, CCEC	guiada, sobre aspectes del funcionament de la llengua, a partir de l'observació, la comparació i la manipulació de paraules, oracions i textos, de diferents llengües.	aspectes bàsics del funcionament de la llengua, a partir de l'observació i la comparació de paraules i oracions de diferents llengües pròximes a l'alumnat.	aspectes bàsics del funcionament de la llengua, a partir de l'observació de paraules de diferents llengües de l'entorn de l'alumnat.
CE 2. Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de l'escolta activa, l'aplicació d'estratègies de comprensió oral i la reflexió sobre el contingut i la forma.		2.1. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar, de manera guiada, textos orals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.	2.1. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos orals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.	2CLL2.1 Utilitzar estratègies per a l'escolta de manera activa, amb l'ajuda del docent, de textos orals senzills dels àmbits personal, social i educatiu
		2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos orals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera guiada, alguns elements formals elementals, i donar una opinió raonada sobre el que ha escoltat.	2.2. Interpretar el sentit global i les idees principals de textos orals senzills sobre coneixements pròxims a l'alumnat, reconèixer la informació explícita i algunes informacions implícites senzilles, i progressar, de manera guiada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.	2CLL2.2 Interpretar el sentit global i les idees principals de textos orals senzills sobre situacions pròximes a l'alumnat, reconèixer la informació explícita, i progressar, de manera guiada, en la identificació del contingut i dels elements no verbals elementals.
		2.3. Escoltar de manera activa, interpretar i valorar diferents textos multimodals senzills en mitjans digitals, de manera guiada, dels àmbits personal, social i educatiu.	2.3. Escoltar de manera activa i interpretar, amb l'ajuda del docent, textos multimodals senzills en mitjans digitals, dels àmbits personal, social i educatiu.	2CLL2.3 Utilitzar estratègies per a l'escolta de manera activa, amb l'ajuda del docent, textos multimodals senzills en mitjans digitals, dels àmbits personal, social i educatiu.
OGE: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17	CC: CCL, CP, STEM1, CD, CPSAA, CC	2.4. Interpretar el sentit global i les idees principals i secundàries de textos multimodals senzills de coneixements diversos, extraure informació explícita i implícita en el text, fer deduccions, valorar el contingut i els elements no verbals elementals i, de manera guiada, alguns aspectes formals elementals, i donar una opinió raonada.	2.4. Interpretar el sentit global i les idees principals de textos multimodals senzills sobre coneixements pròxims a l'alumnat, reconèixer la informació explícita i algunes informacions implícites senzilles, i progressar, de manera guiada, en la valoració crítica del contingut i dels elements no verbals elementals.	2CLL 2.4. Interpretar el sentit global i les idees principals de textos multimodals senzills sobre situacions pròximes a l'alumnat, reconèixer la informació explícita, i progressar, de manera guiada, en la identificació del contingut i dels elements no verbals elementals
CE 3. Comprendre, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals propis dels àmbits personal, social i educatiu, a través de la lectura de textos, l'aplicació d'estratègies de comprensió lectora i la reflexió sobre el contingut i la forma.		3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, interpretar i valorar, de manera guiada, textos escrits i multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.	3.1. Llegir amb bona fluïdesa, de manera silenciosa i en veu alta, i interpretar, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.	2CLL3.1 Llegir, de manera silenciosa i en veu alta, i comprendre, amb ajuda del docent, textos escrits i multimodals senzills dels àmbits personal, social i educatiu.
		3.2. Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals argumentades de diferents textos sobre coneixements diversos.	3.2. Aplicar, de manera guiada, diferents estratègies per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries, inferir significats no explícits i fer algunes valoracions personals de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.	2CLL3.2 Aplicar, de manera guiada, algunes estratègies bàsiques per a comprendre el sentit global i la informació específica, distingir les idees principals de les secundàries de textos escrits sobre coneixements pròxims a l'alumnat.

		3.3. Identificar el tipus i l'estructura dels textos i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, avaluar-ne la qualitat, la fiabilitat, la idoneïtat en funció de l'objectiu de la lectura, així com algunes de les característiques lingüístiques específiques de cada tipus de text.	3.3. Identificar el tipus de text i l'estructura principal dels textos, i valorar, de manera guiada, el contingut i els aspectes formals i no verbals elementals dels textos escrits i multimodals, i iniciar-se en l'avaluació de la seua fiabilitat.	2CLL3.3Identificar el tipus de text i l'estructura principal dels textos, i comprendre de manera guiada, el contingut i els aspectes formals elementals dels textos escrits i multimodals
		3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació senzilla procedent de dues o més fonts, dels àmbits personal, social i educatiu, i avaluar-ne la utilitat en funció dels objectius de lectura en diferents textos multimodals en mitjans digitals, de manera guiada.	3.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació senzilla procedent d'una o dues fonts, dels àmbits personal, social i educatiu, i avaluar-ne la utilitat en funció dels objectius de lectura en diferents textos multimodals senzills en mitjans digitals, amb l'ajuda del docent.	2CLL3.4Localitzar i seleccionar informació senzilla procedent d'una font, dels àmbits personal, social i educatiu, i avaluar la seua utilitat en funció dels objectius de lectura en textos multimodals senzills en mitjans digitals, amb la guia del docent.
		3.5. Aplicar, de manera guiada, tot tipus d'estratègies per a la cerca, la selecció i la gestió de la informació, en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, contrastar la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.	3.5. Aplicar, amb ajuda del docent, diferents estratègies per a la cerca, la selecció i la gestió de la informació en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable i reconèixer que pot no ser fiable, iniciar-se en el contrast de la informació i utilitzar-la citant les referències bibliogràfiques.	2CLL 3.5Aplicar, amb ajuda del docent, diferents estratègies per a la cerca, selecció de la informació en diferents textos multimodals, per a ampliar coneixements de manera responsable, i iniciar-se en el contrast de la informació.
OGE: 1.2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 14. 15. 17	CC: CCL, CP, STEM, CD, CPSAA	CE 4. Produir, de manera guiada, missatges orals senzills amb coherència, cohesió i adequació a través de situacions de comunicació dels àmbits familiar, social i educatiu.	4.1. Produir, de manera guiada, discursos orals estructurats, sobre coneixements diversos, ajustats a la situació comunicativa i als gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant connectors bàsics.	2CLL4.1Produir, guiat pel docent, discursos orals senzills, amb sentit, sobre coneixements d'ús quotidià de l'alumne, ajustats a situacions comunicatives habituals
		4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, i amb un ritme i entonació adequats, i incorporar recursos no verbals bàsics que reforcen el discurs i fent ús de suports audiovisuals.	4.2. Produir discursos orals amb una pronunciació clara, un volum adequat i una postura corporal correcta, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.	2CLL4.2Produir discursos orals amb una pronunciació clara i un volum adequat, i iniciar-se en l'ús de suports audiovisuals.
		4.3. Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari adequat, sense expressions col·loquials, i amb	4.3. Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge no discriminatori, adaptat a la situació de comunicació i a l'interlocutor, amb un vocabulari bàsic i unes estructures morfosintàctiques senzilles.	2CLL4.3Realitzar produccions orals utilitzant un llenguatge respectuós, adaptat a la situació de comunicació, amb un vocabulari bàsic i unes estructures morfosintàctiques senzilles.

		varietat d'estructures morfosintàctiques, amb una reflexió progressiva en l'ús de la llengua.		
OGE: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 12. 14. 15. 17	CC: CCL, CP, STEM, CD, CPSAA	4.4. Localitzar, seleccionar i contrastar informació en dues o més fonts, analògiques i digitals, de manera guiada, i compartir oralment els resultats adoptant un punt de vista personal i citant-ne les fonts.	4.4. Localitzar i seleccionar informació en una o dues fonts, de manera acompanyada, i compartir oralment els resultats citant-ne les fonts.	2CLL4.4Localitzar informació en una font, de manera guiada, i compartir oralment els resultats.
CE 5. Produir, de manera guiada, textos escrits i multimodals adequats i coherents amb un vocabulari apropiat, utilitzant estratègies bàsiques de planificació, textualització, revisió i edició.		5.1. Produir, a partir d'exemples i de manera guiada, textos escrits i multimodals de gèneres discursius dels àmbits personal, social i educatiu adequats i coherents, amb vocabulari no discriminatori apropiat i estratègies bàsiques de cohesió.	5.1. Produir, a partir d'exemples bàsics i amb ajuda del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura coherent i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent.	2CLL5.1Produir, a partir d'exemples bàsics i amb la guia del professorat, textos escrits i multimodals senzills que responguen a les característiques plantejades, amb una estructura i utilitzant vocabulari no discriminatori bàsic d'ús freqüent
		5.2. Utilitzar, de manera acompanyada puntualment i amb reflexió progressiva, els coneixements lingüístics i discursius bàsics necessaris en la situació d'aprenentatge i la terminologia elemental corresponent.	5.2. Utilitzar, amb suport i ajuda del professorat, els coneixements elementals d'ortografia i gramàtica necessaris en la situació d'aprenentatge.	2CLL5.2Utilitzar, amb la guia del professorat, els coneixements elementals d'ortografia i gramàtica necessaris en la situació d'aprenentatge.
		5.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar, de manera guiada, mitjançant instruments i estratègies bàsiques, com a part explícita del procés d'escriptura.	5.3. Planificar i revisar, de manera dialogada i acompanyada pel professorat, mitjançant instruments i estratègies elementals, com a part explícita del procés d'escriptura.	2CLL5.3Planificar, de manera dialogada i acompanyada pel professorat, mitjançant instruments i estratègies elementals, com a part explícita del procés d'escriptura.
OGE: 1.2. 3. 4. 5. 8. 9. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17	CC: CCL,STEM, CD,CPSAA, CC	5.4. Localitzar, seleccionar, gestionar i integrar en el text, de manera puntualment acompanyada, la informació de dues o més fonts i incloure les seues referències en compartir-la.	5.4. Localitzar, seleccionar i gestionar, de manera acompanyada, la informació d'una o dues fonts i incloure les seues referències en compartir-la.	2CLL5.4Localitzar i seleccionar, de manera guiada, la informació d'una fonts i incloure les seues referències en compartir-la.
CE 6. Interactuar de manera oral, escrita i multimodal, a través de textos senzills dels àmbits personal, social i educatiu, utilitzant un llenguatge respectuós i estratègies bàsiques de comprensió, expressió i resolució dialogada de conflictes, de manera síncrona i asíncrona.		6.1. Interactuar oralment, de manera pautaada, sobre coneixements que s'ajusten a la situació comunicativa, a través de diferents suports, utilitzant un vocabulari apropiat i ètic i recursos com la cortesia lingüística, l'etiqueta digital, l'entonació, el ritme pausat, o el llenguatge no verbal, emprant estratègies d'escolta activa per a la construcció d'un discurs comú.	6.1. Interactuar oralment, amb l'acompanyament del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori, un ritme pausat i el llenguatge no verbal, emprant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema i respectar les convencions establides.	2CLL6.1Interactuar oralment, amb la guia del docent, en situacions comunicatives habituals, utilitzant un vocabulari bàsic i no discriminatori i un ritme pausat, emprant estratègies d'escolta amb la finalitat de mantindre el tema.
		6.2. Utilitzar, amb l'ajuda de pautes, estratègies bàsiques per a la deliberació argumentada, el consens i la gestió dialogada de conflictes.	6.2. Utilitzar, de manera acompanyada, estratègies bàsiques per a la comunicació assertiva per a progressar en la gestió dialogada de conflictes.	2CLL6.2Utilitzar, de manera guiada, estratègies bàsiques per a dialogue per a progressar en la gestió de conflictes.
		6.3. Identificar i rebutjar, de manera	6.3. Identificar i rebutjar, de manera	2CLL6.3Identificar i rebutjar, de manera

		progressivament autònoma, els usos lingüístics discriminadoris a través de la reflexió conjunta. 6.4. Interactuar en textos escrits, de manera asíncrona i síncrona amb ajuda, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors, utilitzant estratègies per a expressar missatges adequats amb un vocabulari apropiat i ètic.	acompanyada, els usos lingüístics discriminadoris a través de la reflexió conjunta. 6.4. Interactuar en textos escrits i multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte, utilitzant estratègies per a expressar missatges senzills estructurats amb un vocabulari bàsic d'ús freqüent i no discriminatori.	guiada, els usos lingüístics discriminadoris a través de la reflexió conjunta. 2CLL6.4Interactuar en textos escrits i multimodals, de manera guiada, mostrant respecte, utilitzant estratègies per a expressar missatges senzills estructurats amb un vocabulari bàsic d'ús freqüent
OGE: 1.2. 3. 4. 5. 10. 12. 13. 14. 15. 16. 17	CC: CCL, CD, CPSAA, CC, CE	6.5. Interactuar en textos multimodals, de manera asíncrona i guiada, mostrant empatia i respecte per les diferents necessitats, idees i motivacions dels interlocutors.		
CE 7. Mediar entre interlocutors utilitzant estratègies d'adaptació i de simplificació del llenguatge per a processar i transmetre informació bàsica i senzilla, en situacions comunicatives predictibles dels àmbits personal, social i educatiu.		7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents, en situacions habituals dels àmbits personal, social i educatiu. 7.2. Comprendre un missatge breu i senzill, i comunicar-ne la informació o explicar-ne els conceptes, de manera oral o escrita entre llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2); tot això en textos sobre assumptes diversos que incloguen vocabulari freqüent.	7.1. Mostrar interès per participar en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents sobre assumptes quotidians. 7.2. Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà) i transmetre la informació bàsica o explicar conceptes en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, per a facilitar la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.	2CLL7.1Mostrar interès en la solució de problemes de comprensió recíproca entre parlants de llengües o varietats lingüístiques diferents de l'entorn més pròxim a l'alumne 2CLL7.2Interpretar un missatge breu i senzill en L2 (valencià o castellà) i transmetre la informació bàsica en la seua L1 (valencià o castellà o una altra llengua), oralment, de manera guiada, per a facilitar la comprensió entre interlocutors sobre assumptes quotidians en el seu entorn més pròxim.
OGE: 1. 2. 3. 4. 5. 10. 11. 12. 14. 15. 17	CC: CCL, CD, CPSAA, CCEC	7.3. Seleccionar i utilitzar, de manera guiada, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió orals i escrites d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1, L1-L2), com ara l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.	7.3. Identificar i utilitzar, de manera acompanyada i molt bàsica, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió orals d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L1, L2-L1), com ara l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge.	2CLL7.3Identificar, de manera acompanyada i molt bàsica, estratègies que faciliten la comprensió i l'expressió orals d'informació en diferents llengües del seu repertori (L1-L2), com per exemple l'ús del llenguatge no verbal, o simplificar o adaptar el missatge

CE 8. Llegir de manera autònoma obres i textos de caràcter divers, seleccionats atenent els seus gustos i interessos i compartir les experiències de lectura.		8.1. Llegir de manera autònoma obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu ser conscient dels seus gustos i seleccionar les lectures amb criteri propi i amb autonomia progressiva.	8.1. Llegir de manera autònoma o guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se, així, en la construcció de la seua identitat lectora.	2CLL8.1Llegir de manera guiada obres diverses adequades a la seua edat i textos escrits i multimodals dels àmbits personal, social i educatiu; seleccionar amb autonomia creixent els que millor s'ajusten als seus gustos i interessos i iniciar-se, així, en la construcció de la seua identitat lectora.
OGE: 3. 4. 5. 10. 11. 14.	CC: CCL, CCEC	8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en els àmbits educatiu i social.	8.2. Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en comunitats lectores en l'àmbit educatiu.	2CLL8.2Compartir les experiències de lectura, en suports diversos, participant en diàlegs sobre la lectura en el context de la seua aula.
CE 9. Llegir i produir textos amb intenció literària, senzills, amb llenguatge pròxim a l'alumne, contextualitzats en la cultura i la tradició, com a font de plaer i de coneixement.		9.1. Llegir i escoltar fragments literaris senzills i obres completes, pròxims als interessos de l'alumne, i de manera guiada.	9.1. Llegir i escoltar textos literaris senzills, propis de la tradició literària, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.	2CLL9.1Llegir i escoltar textos literaris senzills, adequats a l'edat i amb ajuda del docent.
		9.2. Interpretar i relacionar textos literaris senzills de la literatura popular i d'autoria coneguda, en el marc de la tradició literària i del context sociocultural pròxim.	9.2. Interpretar textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim.	2CLL9.2Comprendre textos senzills de la tradició popular oral, literària, dins d'un context sociocultural pròxim
		9.3. Expressar opinió sobre textos i obres literàries, utilitzant alguns recursos retòrics bàsics dels gèneres, de manera guiada.	9.3. Expressar l'opinió sobre textos de tradició literària, amb paraules pròpies de l'alumne i amb ajuda del docent.	2CLL9.3Expressar l'opinió sobre textos de tradició literària, amb paraules pròpies de l'alumne i amb la guia del docent.
		9.4. Crear versions de textos literaris senzills (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individualment i col·lectiva.	9.4. Crear versions de textos literaris senzills i breus (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individualment i col·lectiva.	2CLL9.4Crear versions de fragments literaris senzills i breus (contes, poemes, cançons, dramatitzacions), individual i col·lectivament.

OGE: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 12. 14. 15. 17	CC: CCL, CP, STEM, CPSAA	9.5. Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i de manera guiada.	9.5. Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i amb ajuda del docent.	2CLL9.5Participar en manifestacions literàries, recitals, representacions teatrals, partint de models i amb ajuda del docent.
---	---------------------------------------	---	---	---